

BUDDY

MAART 2001

BUDDY is een uitgave van
duikvereniging Bermuda Divers.
Verantwoordelijke uitgever: Het bestuur van de Bermuda Divers.

De "**BUDDY**" verschijnt vier maal per kalenderjaar.

Alle reacties, artikels, opmerkingen en aanvullingen worden gaarne tegemoet gezien op de redactie adressen:

Beukenstraat 7, 4551 ED, Sas van Gent. tel: 0115-452922. E mail petraselis@zonnet.nl

Inzendingen voor de volgende Buddy niet later dan **15 mei 2001**

Bestuur Bermuda Divers:

Voorzitter:	Werner Volleman
Secretaris:	Frits Coenen
Penningmeester:	Carolien De Block
Bestuurslid:	Gyno Kouijzer
Bestuurslid:	Piet Hopmans
Erelid:	Kees van Deijk

2*instructeur: **Frits Coenen**

1* instructeurs: **Herman de Booij**
Eric van Driessche
Ton van Eekelen
Johnny Hooft

Clubinstructeurs: **Jackie Kips**
Gyno Kouijzer
Werner Volleman

Materiaalcommissie: **Herman de Booij**
Ton van Eekelen

Evenementencommissie: **Lilian de Booij**
Renate van Eekelen

Redactie Buddy: **Angelique Kips**
Petra Korstanje
Els D'Hooghe

Bankrekeningnummer: **Rabobank Kloosterzande/Graauw**
32 26 04 036 t.n.v. Bermuda Divers

Bankrekeningnummer: **Cerabank 7301408540-96 St. Gillis Waas (B)**

Postgiro: **Op rekeningnr. 32.26.04.036 t.n.v.**
Bermuda Divers

GSM nr. van duikclub ALLEEN IN NOODGEVALLEN 06 - 22 07 64 90

LEDENLIJST

Vv.	Achtern.	Voorn.	Adres	Postc.	Woonpl.	Telefoonnr.	Niveau	GSM	E-mail
1	Van Acker	Gino	Meistraat 1	4561 RD	HULST	0114 - 31 33 30	asp.		
2	Bertram	Frank	Inghelosenberghe 2	4564 DH	ST. JANSTEEN	0114 - 31 95 79	3*		
3	Bleyenbergh	Kris	Havenstraat 14	4569 TL	PAAL	0114 - 63 52 52	3*		
4	De Block	Carolien	Oude Zoutdijk 2-4	4561 HP	HULST	0114 - 31 02 19	1*		
5	De Block	Walther	Oude Zoutdijk 2-4	4561 HP	HULST	0114 - 31 02 19	2*		
6	Boissens	Marc	L.P. Boonlaan 14	9111	BELSELE	00 - 32 32 96 80 11	2*	0032-476959649	
7	Boonman	Jolanda	Beukeiszoonstraat 3	4567 CC	CLINGE	0114 - 31 52 90	1*		jolandaboonman@hotmail.com
8	De Booij	Lilian	Walsoordensestraat 36	4588 KD	WALSOORDEN	0114 - 68 26 59	2*		hermandebooij@planet.nl
9	De Booij	Herman	Walsoordensestraat 36	4588 KD	WALSOORDEN	0114 - 68 26 59	1* instr./4*		marc.vanbritsom@advaiyas.be
10	Van Britsom	Marc	Reynaertdreef 7	9170	DE KLINGE (B)	00 - 32 43 77 06 107	asp.		
11	Bruggeman	Peter	Rodehoeksstraat 2	9190	STEKENE KLEIN SINAAL	00 - 32 93 46 66 59	1*		
12	Burm	Maarten	Akkenwinde 1	4561 ZJ	HULST	0114 - 31 61 01	1*		maartenburm@hotmail.com
13	De Bruijn	Martijn	Narcisstraat 31	4587 BB	KLOOSTERZANDE	0114 - 68 19 50	1*		
14	Coenen	Frits	Sportlaan 16	4561 KZ	HULST	0114 - 31 42 45	2* instr./4*	06 - 55 75 87 27	Duikschoolridacna@planet.nl
15	Cuelenaere	Paul	De Wig 16	4531 DC	HOOGERHEIDE	0164 - 61 25 12	1*	06 - 21 51 24 57	cuelenaere@hotmail.com
16	Dekker	Willeke	Hogeweg 25	4561 RN	HULST	0114 - 65 17 25	1*		
17	Van Deijk	Kees	Genitsestraat 20	4561 EJ	HULST	0114 - 31 38 75	ereid		edhooghe@intermailing.be
18	D'Hooghe	Els	Doornstraat 12	9170	St. GILLIS WAAS [B]	00 - 32 37 70 61 75	2*		
19	Van Driessche	Eric	Grimbeertplein 34	4568 BM	NIEUW-NAMEN	0114 - 34 54 96	1* instr./4*	06 - 53 73 86 18	
20	Van Eekelen	Renate	Plattedijk 14	4585 PT	HENGSTDIJK	0114 - 68 61 71	2*		renatevaneekelen@hotmail.com
21	Van Eekelen	Ton	Plattedijk 14	4585 PT	HENGSTDIJK	0114 - 68 61 71	1* instr.		tonvaneekelen@hotmail.com
22	Geensens	Amadeé	Reijgerskreek 26	4585 AP	HENGSTDIJK	0114 - 68 29 92	3*		
23	Hemelaar	Marc	De Stropersstraat 40	9190	STEKENE	00 - 32 37 70 63 94	1*		marchemelaar@planetinternet.be
24	Hoof	Freddy	Recolettenlaan 43	9170	DE KLINGE [B]	00 - 32 37 70 64 36	2*		
25	Hoof	Johnny	Crevestraat 15	9180	MOERBEKE WAAS (B)	00 - 31 47 72 45 761	1* instr.		
26	Hopmans	Annet	Vughtstraat 25-27	4701 NJ	ROSENDAAAL	016 - 55 46 005	2*		
27	Hopmans	Piet	Vughtstraat 25-27	4701 NJ	ROSENDAAAL	016 - 55 46 005	3*		
28	Hopmans	Sarah	Vughtstraat 25-27	4701 NJ	ROSENDAAAL	016 - 55 46 005	1*		
29	Ijzermans	Jacco	Bijlokestraat 27 beneden	4571 JD	AXEL	0115 - 56 13 23	1*		
30	Kips	Angélique	Rozenstraat 20	4569 AV	GRAAUW	zie GSM	1*	06 - 22 48 12 99	
31	Kips	Jackie	Rozenstraat 20	4569 AV	GRAAUW	zie GSM	clubinstr.	06 - 22 48 12 99	
32	De Koning	Fien	Leeuwerikstraat 14	4561 KM	HULST	0114 - 31 95 47	sportfd.		
33	De Koning	Henk	Leeuwerikstraat 14	4561 KM	HULST	0114 - 31 95 47	1*		
34	Korstanje	Arjan	p/a. Diepenbroockstr. 43	4536GJ	TERNEUZEN	0115 - 61 16 27	2*	06 - 29 55 69 23	
35	Kouijzer	Gyno	J.F.Kennedyensingel 3b	4587 AL	KLOOSTERZANDE	0114 - 68 32 37	clubinstr.		
36	De Maeijer	Peter	Joh. Bastingsstraat 26	4576 DD	KOEWACHT	0114 - 36 13 02	pow		
37	Menu	Willy	Walsoordensestraat 16	4588 KC	WALSOORDEN	0114 - 68 29 73	3*		

LEDENLIJST

Vv.	Achtern.	Voorn.	Adres	Postc.	Woonpl.	Telefoonnr.	Niveau	GSM	E-mail
38	Mussche	Rene Frank	Abeelstraat 13	4537 XR	TERNEUZEN	0115 - 61 14 19	1*		
39	Niemeijer	Eillen	Handelstraat 29	4561 VM	HULST	0114 - 31 15 85	sportd.		
40	Niemeijer	Ronald	Handelstraat 29	4561 VM	HULST	0114 - 31 15 85	3*		
41	Van Oosten	Kim	Wilhelminstraat 74	4543 CV	ZAAMSLAG	0115 - 43 10 88	1*	06 - 23 21 25 78	k.van.oosten2@yellownet.nl
42	Ploegstra	Herman	Stevinstraat 19	4575 GB	IJZENDIJKKE	0117 - 30 18 78	1*		
43	Polderman	Daniella	De Vosplantoen 18		HULST	0114 - 31 21 54	asp.		
44	Poppe	Kenry	W. van Saefingelaan 8	9170	DE KLINGE (B)	00 - 32 37 70 66 33	asp.		
45	Rijnberg	Ilija	Churchillhof 35	4587 EV	KLOOSTERZANDE	0114 - 68 26 90	1*		
46	Sandkuijl	Peter	Notendijk 3	4583 SV	TERHOLE	0114 - 31 54 35	3%/clubinstr.		sandkuijl@zeelandnet.nl
47	Scheffhout	Peter	Past. Smuidersstraat 52	4587 AK	KLOOSTERZANDE	06 - 53 72 36 32	asp.		petraselis@zonnet.nl
48	Selis	Petra	Beukenstraat 7	4551 ED	SAS VAN GENT	0115 - 45 29 22	1*		
49	Siewe	Jan	Ing. Leliestraat 15	4561 MH	HULST	0114 - 31 09 73	sportd.		
50	Slam	Kevin	Emmabaan 98	4576 EG	KOEWACHT	0114 - 36 17 45	asp.		
51	Stockman	Aswin	Piet Heinsstraat 13	4587 EK	KLOOSTERZANDE	0114 - 68 12 55	1*		
52	Swarfélé	Carlo	Widelandestraat 12	4566 AP	HEIKANT	0114 - 32 00 46	2*		swartele@planet.nl
53	Swarfélé	Ingrid	Widelandestraat 12	4566 AP	HEIKANT	0114 - 32 00 46	1*		swartele@planet.nl
54	Swarfélé	Theo	Axelsestraat 151	4537 AH	TERNEUZEN	0115 - 63 03 47	1*		
55	Verbraecken	Johan	Rodehoekstraat 13	9190	STEKENE KLEIN SINAAL (B)	00 - 32 93 46 53 53	2*		
56	Verbraecken	Mireille	Rodehoekstraat 13	9190	STEKENE KLEIN SINAAL (B)	00 - 32 93 46 53 53	2*		
57	Verhallen	Bart	Churchillhof 11	4587 EV	KLOOSTERZANDE	0114 - 68 32 63	3*		
58	Verschuieren	Willem	Stijn Streuvelstraat 20	4561 NR	HULST	0114 - 31 26 48	2*		
59	Volleman	Ineke	Kievitstraat 8	4561 KK	HULST	0114 - 31 46 47	1*		volleman@hotmail.com
60	Volleman	Werner	Kievitstraat 8	4561 KK	HULST	0114 - 31 46 47	clubinstr.		volleman@hotmail.com
61	Wentzler	Robert	Markt 3	4531 EP	TERNEUZEN	0115 - 69 63 49	asp.		
62	Van Wesemael	Boudewijn	Zoutestraat 109	4561 TB	HULST	0114 - 31 48 53	Pow 2*		
63	Willems	Jos	Zoutestraat 134	4561 XD	HULST	0114 - 31 14 26	1*		
64	Zaman	Christiaan	Roskamstraat 42	4565 EM	KAPELLEBRUG	0114 - 31 22 73	2*		
65	Zaman	Marina	Roskamstraat 42	4565 EM	KAPELLEBRUG	0114 - 31 22 73	1*		
66	Van Zwol	Tonny	Sportlaan 16	4561 KZ	HULST	0114 - 31 42 45	2*		

Haai duikvrienden

Na de nodige lachbuien knip- en plakwerk, ligt hij dan weer voor jullie: de nieuwste Buddy. Deze keer in samenwerking met Els, want Angelique..... nou ja, dat merk je later wel! Het moet ons nog wel even van het hart, het aantal inzendingen op de prijsvraag heeft de postbode geen rugklachten bezorgd; de 5 brieven kon hij maar nèt dragen. Er is in elk geval 1 winnaar tussen al die slimmerikken en dat is.....

Dat lees je straks wel.

Er is door een aantal Buddy 's leuk Buddyvoer aangevoerd, wat we jullie nu voorschotelen, nu wachten we op dat van jou!

Dus neem pen en papier, dan lees je het de volgende keer hier.

Veel groetjes en duikplezier
Angelique, Els en Petra

Bestuursvergadering d.d. 5 februari 2001

Aanwezig: Werner, Gyno, Piet, Caroline en Frits (verslag).

Afwezig: n.v.t.

Opening

Werner heet iedereen welkom op deze vergadering.

Notulen dd 27 oktober 2000, Algemene ledenvergadering.

N.a.v.

* Tijdens de algemene vergadering is gesproken over een onder- en bovengrens. Een ondergrens van f 12.500.= is acceptabel. Een plafond wordt niet afgesproken omdat we niet weten wat de zwembad-prijs in de toekomst doet. Wel is het zinvol om nu, nu het kan, deugdelijk materiaal aan te schaffen. De ideeën vliegen over de tafel. (Stickers met het nieuwe logo, nieuw briefpapier, een vraag gestuurde zuurstoffles, een brancard en ander lesmateriaal. De materiaalcommissie zal zich hierover buigen. Ook is het goed om te kijken wat de theorie-instructeurs aan materiaal kunnen gebruiken om hun lessen nog meer tot hun recht te laten komen.

1. W.A.-polis.

Schade aan materiaal is hierdoor afgedekt. Er bestaat ook een polis voor bestuursleden. Werner merkt op dat het, geplaatst in deze tijd, wellicht zinvol is om nader te bekijken. Caroline heeft inhoudelijke informatie. Mogelijk heeft de NOB nog zinvolle informatie. Piet informeert bij Schoks-verzekeringen en de NOB.

De papieren van de polis zijn niet op het secretariaat. Caroline vraagt een kopie op. Na binnenkomst worden de bescheiden bewaard op het secretariaat.

2. Materiaalkast

Willy heeft een prachtig staaltje werk afgeleverd. Sinds vorige week staat de kast in het zwembad. Gyno gaat eens polsen waar de club Willy een plezier mee doet. Er wordt een budget voor afgesproken zodat Gyno ook weet wat mogelijk is.

De sleutel van de kast wordt (door Robbert gesponsord) gekopieerd en aan iedere instructeur verstrekt

3. Opkomst bij de zwembadtraining

Frits geeft aan dat hij zich zorgen maakt over de opkomst. Deze lijkt terug te lopen en hij weet niet of dit een signaal is naar de opzet van de training of dat mensen andere bezigheden hebben. Hij overweegt een enquête hierover samen te stellen.

E.c.a. doorlopend lijkt het niet aan de sfeer of de trainingsopzet te liggen. Clubleden lijke de nieuwe opzet op prijs te stellen. Kijkend naar wie er de laatste tijd minder of niet meer komen valt er voor iedereen wel een "privé-verklaring" te geven te zijn. Een enquête zal geen nieuwe informatie opleveren. Frits ziet er derhalve van af maar blijft de magere opkomst jammer vinden.

In dit verband merkt Werner op dat de doorstroming van de leden ook lijkt te stagneren.

4. Sponsorlijst van De Buddy

Gyno heeft een lijst aangelegd. Deze wordt doorlopen. Bunder en Van Damme wordt gevraagd om materiaal te geven.

Duikschool Tridacna schenkt de club een duikvlag als sponsoring.

Piet merkt op dat leden eens gevraagd kan worden of de clubleden nog mogelijke sponsors weten.

Er ontstaat de discussie of de advertenties ook binnen het blad verdeeld mogen worden. De vorige penningmeester (Bart Verhallen) gaf duidelijk aan dat dat niet mocht. Binnen het bestuur ontstaat

onduidelijkheid of dit nooit mag of dat je het bedrag wat je hiervoor krijgt als club anders moet inboeken.

De Kamer van Koophandel zal hier meer over weten. Caroline vraagt dit verder na.

5. Specialty droogpakduiken

Clubleden hebben tot nu twee maal de mogelijkheid gehad om theoretische informatie omtrend droogpakken te krijgen met daarna twee duiken op de Oesterdam.

Tijdens de tweede duik bleek dat we niet hebben voldaan aan NOB-norm. Frits legt uit dat de specialty is opgezet zoals een groep van de duikclub de specialty heeft gevolgd in Grevelingen. De specialty zal derhalve worden aangepast. Er was geen opzet in het spel, het ging om onvolledig geïnformeerd zijn. Het zou te ver voeren om de clubleden die (te goeder trouw) nu de specialty in hun bezit hebben deze te laten inleveren. Er bleek onvoldoende informatie bij Frits aanwezig te zijn.

Op basis van bovenstaande ervaring vraagt Frits of hij (voor de club) alle boekjes van specialty's mag aanschaffen. De vergadering gaat hiermee akkoord.

6. Terugblik op algemene vergadering

* Gezien het bedrag wat in kas is, is het zinvol om de materiaal-commissie eens te vragen welke materialen aangeschaft moeten worden. Gedacht kan worden aan jacks, kleinere duikflessen of oefenmateriaal. Werner bespreekt dit met de materialen-commissie.

* Info-map moet gemaakt worden door Frits.

* Specialty's (nachtduiken, getijdenwater en stroomduiken) moeten nog ingepland worden.

* Een instructeursvergadering wordt gepland.

7. Afmeldingen

Sandy Dillis heeft zich, vanwege zijn vele afwezigheid (werk) afgemeld. Hij groet bij deze iedereen. Ook Philip van Roeijen heeft zich afgemeld.

Volgende bestuursvergadering

Deze wordt nog gepland.

Sluiting

Niets meer ter tafel zijnde sluit Werner de vergadering.

Werner wordt bedankt voor de gastvrijheid.

Frits Coenen, *secretaris*

5 februari 2001

Specialty droogpakduiken

Via duikshop Tridacna is de mogelijkheid ontstaan om kennis te maken met het duiken in een droogpak. Hiervoor bleek een ruime belangstelling te zijn.

Omdat deze mogelijkheid er was is er tegelijk een specialty van gemaakt. De belangstelling was groot.

Er zijn nog steeds clubleden die aan deze mogelijkheid gebruik te maken. Waarschijnlijk zal dit in maart gerealiseerd worden.

De specialty bestond uit 1,5 uur theorie, gevolgd door twee buitenduiken.

Tijdens de theorie werd informatie gegeven over voor- en nadelen van de diverse droogpakken, onderhoud en het kostenaspect.

Tijdens de twee buitenduiken die de dag erna plaatsvonden werd ruim begeleiding gegeven. Per twee cursisten was er een instructeur.

Bij de duike werd het accent gelegd op het leren kennen van het droogpak en wel op zo'n manier dat de cursist uiteindelijk "de baas" was oer het droogpak.

Tijdens de tweede cursus bleek dat we als duikclub niet voldeden aan de NOB-norm. Dit was voor iedereen een verassing. De cursus was opgezet zoals 7 clubleden deze hadden gevolgd bij duikcentrum "De Greveling".

Een duiker van DOV maakte Frits hier terecht op attent (waarvoor dank). Er waren echter toezeggingen gedaan en het leek niet juist deze terug te draaien.

Uiteraard was de club er niet op uit om iedereen op een gemakkelijke manier de specialty te geven maar we verkeerden in de veronderstelling dat de cursus goed in elkaar zat.

Voor de toekomstige cursussen is binnen het bestuur het volgende afgesproken;

- Je kunt intekenen voor een kennismaking met het duiken in een droogpak. Hierbij hoort de theorie, zoals die door de NOB is voorgescreven met daarna twee buitenduiken.
- Diegene die de specialty wil behalen dient na bovenstaande nog 3 droogpak duiken te maken waarbij opnieuw de NOB-norm zal worden gehanteerd.
- Voor diegenen die de specialty hebben heeft bovenstaande geen gevolgen.

Het bestuur heeft voor deze mogelijkheid gekozen omdat het feit dat je de duiken / specialty kunt volgen zonder dat je zelf over een droogpak beschikt een plezierige bijkomstigheid is welke je moet benutten.

2* instructeur

Tijdens het jaarlijkse clubfeest werd een mededeling gedaan die wat in het water viel. Het behalen van een brevet van welke orde dan ook verdient meer aandacht, vandaar dit schrijven. In alle stilte heeft Eric van Driessche zich opgegeven voor de opleiding tot 2* duikinstructeur. Het waarom van deze stille actie is niet duidelijk maar het jammere ervan is dat clubleden daarmee niet in staat zijn om belangstelling te tonen, te ondersteunen en mee te leven.

Het was Eric dan ook zelf die op het jaarfeest kenbaar maakte dat zijn inzet met het diploma was gehonoreerd. Iedereen was zeer verrast door de mededeling.

Graag had ik Eric in de schijnwerper willen zetten voor de inzet en het behalen van zijn diploma omdat ik weet dat er nogal wat tijd in is gaan zitten.

Eric, namens alle instructeurs gefeliciteerd met je diploma!

Brevetcard

Zoals jullie in de **Onderwatersport** hebben kunnen lezen zijn er prijsveranderingen bij de N.O.B doorgevoerd.

Iedereen die nu in het bezit wil komen van een brevetcard (als je voor een brevet of specialty geslaagd bent) moet nu f 17,50 overaken naar de N.O.B.

Index

Het blad **Onderwatersport** gaat er op vooruit. Bij het laatste nummer van 2000 was een index opgenomen van 116 artikelen die in 2000 in de **Onderwatersport** waren geplaatst.

Erg zinvol als je over een bepaald onderwerp iets wil terugzoeken.

Medische keuring

Van de aspirant-duikers zijn er nog steeds enkelen niet gekeurd.

Met **klem** worden deze clubleden verzocht de keuring te laten plaatsvinden!!! Anders stoppen en wachten???

Frits Coenen

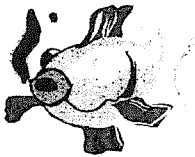
Mutaties binnen de club

Uitschrijvingen

Philip van Roeijen   m.i.v. 01.01.'01
Sandy Dillis   m.i.v. 01.01.'01

Beiden zien zich, om verschillende redenen, niet meer in staat om lid te blijven van de duikclub. Ook hebben beiden mij verzocht iedereen de groeten te doen en te bedanken voor de gezelligheid en de inzet. Bij deze!

Bermuda-Divers Evenementen

Evenementen 2001

Barbeque   zat. 23 juni

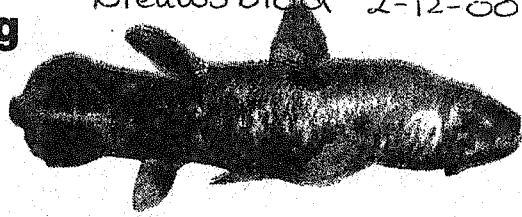
Kampeerverweekend   7-8-9 september

Feestavond   zat. 3 november

Prehistorische vis is terug

PRETORIA (ap) — In de diepzee voor de Zuid-Afrikaanse kust zijn duikers een school coelacanthen op het spoor gekomen. De coelacanth, een kwastvinnige, is een prehistorische vis die al meer dan 360 miljoen jaar rondzwemt.

Een duiker overleefde de expeditie niet. Hij overleed aan hersenembolie omdat hij van een diepte van 115 meter te snel naar het wateroppervlakte wilde. In oktober werden bij toeval de eerste drie coelacanthen gespot. Duikers besloten een speciale missie op te zetten. Die leverde deze week filmbeelden op van nog eens drie exemplaren. „Er moet een grote school zijn die zich de hele tijd voor de wereld verborgen hield”, zei expeditieleider Pieter Venter. De duikers

waren vijftien minuten op meer dan honderd meter diepte.

Lange tijd werd verondersteld dat de coelacanth was uitgestorven, tot er in 1938 voor de Zuid-Afrikaanse zuidkust een werd gevangen. Het duurde tot 1952 voor een tweede exemplaar werd gevonden, bij de Komoren. De vis is inmiddels ook in Indonesische wateren gesignaleerd.

Het laatste nieuws 19-7-00

Steeds meer tropische vissen in Middellandse Zee

LONDEN — Het water van de Middellandse Zee wordt steeds warmer en dat heeft zo zijn gevolgen: steeds meer tropische vissen vinden de weg naar het gebied.

De Italiaanse marinebioloog Frano Andolar stelde vast dat al één vijfde van de vissen in de Middellandse Zee van tropische herkomst is. Meer dan de helft

komt uit de Rode Zee en zwom ernaartoe via het Suezkanaal. De rest komt uit de Atlantische Oceaan.

De Middellandse Zee huisvest inmiddels exemplaren van tropische vissen als de barracuda, de zeebarbeel, de konijnvis en de schorpioenvis. De laatste kan gevaarlijk zijn voor de mens, omdat hij giftig is, aldus Andolaro.

De kraken en de pijlinktvis

De wereld is nog lang niet voor honderd procent in kaart gebracht. Zo huizen er in de diepten van de oceanen wellicht nog vele uitzonderlijke wezens, die hun status van 'zeemonster' nog altijd niet hebben kunnen inruilen voor een officiële zoologische erkenning. Het is nog niet zo lang geleden duidelijk geworden dat het zeemonster dat men in Scandinavië kraken noemt, geïnspireerd is op enorme pijlinktvis. Op 30 november 1961 volgde de Franse kanonneerboot *Alecton* een reusachtige pijlinktvis. De bemanning wist het dier op ongeveer 120 zeemijl (190 kilometer) van Tenerife te harpoeneren. Het dier was echter zo groot en sterk dat men het niet aan boord kon hijsen. Van het uiteinde van de ten-

takels tot de punt van de staart mat de inktvis circa zeven meter.

De veelkoppige hydra uit de Griekse mythologie is waarschijnlijk gebaseerd op waarnemingen van geweldige inktvissen. Toch zijn er sterke aanwijzingen dat enorme zeedieren met tentakels geen fantasie zijn, maar levende werkelijkheid. Op 30 november 1896 spoelden op het strand bij St. Augustine in Florida de resten aan van een gigantisch zeedier. Addison Verrill, professor in de biologie aan de universiteit van Yale, bestudeerde ze en concludeerde dat het een octopus was met maar liefst zestig meter lange tentakels. Ter vergelijking: de langste tentakels die men tot dan toe gezien had, waren 'maar' een meter of zeven lang. De

uitspraak van professor Verrill stuitte op zoveel weerstand en scepsis, dat hij van gedachten veranderde en verklaarde dat het toch om een potvis ging. In 1957 bestudeerden de biochemici dr. Joseph Gennaro en dr. Roy P. Mackal in het Smithsonian Institute weefselmonsters van het dier. Zij stelden vast dat de cellulaire opbouw en de chemische samenstelling van het onderzochte weefsel sterk aan een octopus deden denken. Kennelijk had Addison Verrill het aanvankelijk toch goed gezien. *Monsters

Jacht op zeehond eindigt in een klucht

Door Jan Martens

AXEL/HOEK - Hij zou uit Engeland komen, hij zou sterk vermagerd zijn, hij zou last hebben van longworm en hij zou een verwonding hebben aan zijn staartvin.

Niets van dat alles. Zoals het er gisteren naar uitzag verkeert de zeehond, die gevangen werd in het Kanaal van Gent naar Terneuzen, in een blakende gezondheid. Toch gaat het dier vandaag op transport naar EcoMare op Texel om daar drie weken in quarantaine te gaan.

Het heeft iets van een klucht. De jacht op de zeehond, de vangst van het dier en vooral de ontwikkelingen die daarop volgden. Met als hoofdrolspelers de Dierenambulances Zeeuws-Vlaanderen, de EHBZ (Eerste Hulp Bij Zeehonden), de zeehondencreche in Pieterburen en de zeehondenopvang van EcoMare op Texel. Allemaal volgens eigen zeggen handelend in het belang van de zeehond, die vandaag evenwel in een mand een rit van bijna vierhonderd kilometer moet gaan maken.

Vertrouwen winnen

Het begon allemaal toen het dier zondagavond plotseling werd signaleerd in de Axelse Sassing, een doodlopende zijarm van het Kanaal van Gent naar Terneuzen. De EHBZ riep meteen dat de zeehond daar niet lang mocht blijven zitten wilde hij blijven leven. Rick van Geffen van de Dierenambulances Zeeuws-Vlaanderen rukte meteen uit om de zeehond met vis te gaan voeren. „Om het vertrouwen van het dier te winnen, zodat hij op de kant komt en gepakt kan worden”, zei hij. „Lukt nooit”, oordeelde Jaap van der Hiele van de EHBZ gistermiddag. „Als het moet komen wij deze week nog in actie met een net om hem uit het water te halen. Daar raakt hij dan wel door gestresst, maar dat is de enige manier. Wat Van Geffen wil lukt nooit.”

Nog geen twee uur later had Van Geffen de zeehond te pakken. In tijgersluisgang had hij het beest benaderd, terwijl dat rustig op de kant lag. Toen de zeehond het water in wilde glijden had Van Geffen zijn 'achterflap' te pakken, en hij liet niet meer los. Zijn collega dook op de zeehond en samen wisten zij het zestig kilo zware dier in de dierenambulances te laden, waarna de zeehond naar het dierenverzorgingscentrum van Van Geffen in Hoek ge-

bracht werd. Daar belandde de zeehond in een badkuip.

„Morgen wordt hij onderzocht door een dierenarts, en als hij dan niets blijkt te mankeren zetten we hem terug in de Westerschelde”, kondigde Van Geffen aan.

„Helemaal niet”, riep Jaap van der Hiele. „Die zeehond moet naar Harderwijk, Texel of Pieterburen. Dat zijn de enige drie plaatsen in Nederland die een vergunning hebben om zeezoogdieren op te vangen. Met biologen en dierenartsen die alles weten van zeehonden en die het dier kunnen onderzoeken en verzorgen voor het teruggezet wordt. Van Geffen mag geen beschermd dier in zijn badkuip houden.”

„Helemaal niet”, riep Jaap van der Hiele. „Die zeehond moet naar Harderwijk, Texel of Pieterburen. Dat zijn de enige drie plaatsen in Nederland die een vergunning hebben om zeezoogdieren op te vangen. Met biologen en dierenartsen die alles weten van zeehonden en die het dier kunnen onderzoeken en verzorgen voor het teruggezet wordt. Van Geffen mag geen beschermd dier in zijn badkuip houden.”

Geen label

De EHBZ'ers die vervolgens bij Van Geffen werden langgestuurd kregen de zeehond echter niet mee. „Dat beest draagt geen label waarop staat dat hij van Pieterburen of van Harderwijk komt. Wij houden hem hier, want we gaan niet onnodig vierhonderd kilometer met hem rijden”, zei Van Geffen. Een dreigement dat de politie zou worden ingeschakeld kon hem niet verminderen.

Dat kon wel het rode label dat de zeehond aan zijn staart bleek te dragen. Aanvankelijk werd gedacht dat dit er op wees dat het dier ooit door een Engels zeehondenopvangcentrum was uitgezet. Nadere bestudering leerde echter dat de zeehond door EcoMare op Texel was uitgezet.

En daar bleken ze hem voor alle zekerheid toch wel terug te willen. „Om hem te onderzoeken en veiligheidshalve in quarantaine te laten gaan”, aldus woordvoerder Henk Brugge. Niet stante pede, zoals de EHBZ aanvankelijk wilde, maar pas vandaag.

Ontsmetten

„Spijtig”, aldus Van Geffen. „Want mijn ambulance is schoon - die ontsmet ik na iedere rit - en de zeehond is bij mij niet met an-

dere dieren in contact geweest. Maar goed, het is niet anders. Al zou de hele affaire wel in het belang van het dier moeten zijn.”

Dat vindt ook Lenie 't Hart van de zeehondencreche in Pieterburen. „Maar nu moet hij wel behandeld worden. Wellicht was het beter geweest de zeehond niet te vangen. Dan was hij misschien wel zelf terug gezwommen naar de Westerschelde”, oordeelt zij.

„Onzin”, vindt Van Geffen. „Hij zat al drie kilometer van de Westerschelde vandaan. Als we hem zijn gang hadden laten gaan had hij wel door kunnen trekken naar Gent. Het is goed dat hij gevangen is, maar spijtig dat hij nu weer zo'n eind moet gaan reizen. Dat zorgt bij de zeehond alleen voor onnodige stress.”

• De zeehond in de badkuip van de familie Van Geffen.

"The Tugboat Rozi"

Paceville, 5-2-01

Hi Buddies!

Op moment heb ik midterm-holiday en dus weer effies tijd om jullie een stukje te schrijven. Veel heb ik de laatste tijd niet meer gedaan (ik vond het nl. iets te koud worden) (MAAR ik ga gauw weer beginnen) Toch heb ik hier een tijdje geleden een hele mooie duik gemaakt die ik denk ik nooit meer vergeet!

Deze duik was NAAR een sleepboot Rozi genoemd. Ik had al zoveel over dit schip gehoord, dat ik het dolgraag wilde gaan bezoeken. Het enige probleem was dat het op zo'n 35 meter diepte ligt. De Rozi was in 1991 tot zinken gebracht als extra attractie voor de glasbaden baten. Het is nog compleet in tact en het zit recht op de bodem met nog alle onderdelen op zijn plaats. Toen ik uit het water kwam, kon ik alleen nog maar woorden uitbrengen als Terrific! Great! Fabulous! Fantastic! ... Wow!! MAAR ik zal bij het begin beginnen .....

Vrijdag 1 December ging ik met Olivier (mijn buddy), nadat we na de les ergens gegeten hadden NAAR onze club in Sliema. DAAR Aangekomen vraagen ze mij of ik het

niet leuk zou vinden om NAAR de Rozi te gaan. Eerst dacht ik dat ze een grappje maakten, ik bedoel ik ben ten slotte nog MAAR ^(1*) advanced en de Rozi ligt op 35 meter . . . . . MAAR na een hele tijd kletsen besloot ik om mee te gaan.

NAAST Olivier (normaal mijn buddy) gingen er 2 duikinstructeurs mee. Mijn buddy deze keer was K.C. een van de duikinstructeurs. Ik was hardstikke enthousiast om te gaan duiken, MAAR vond het toch wel een beetje een eng idee, omdat ik nog nooit zo diep geweest was. Olivier vertelde me nog MAAR eens dat als ik me onderweg zou bedenken en ik toch niet meer verder wilde, hij met my terug zou gaan. MAAR ik vond het geweldig!!!

Op een gegeven moment kwamen we op een plaats, en WAAR je ook keek, je zag alleen blauw. De bodem was niet te zien. Er waren een heleboel kleine visjes. Op eens wees Olivier met zijn lamp NAAR een plaats. Toen ik keek zag ik dat het een baracuda was. NA een tijdje zwemmen was het schip in de verte te zien, we gingen langzaam dieper. Ik ben niet met Olivier en 1 van de instructeurs het schip ingegaan, MAAR bleef met mijn buddy de buitenkant van het schip bekijken.

Toen we op een gegeven moment aan de

Rechterkant van het schip waren zagen we een groep baracuda's in de verte. Mijn buddy bleef hier voor zo'n 5 minuten NAAR wijzen, je begrijpt wel dat ze toen al lang weg waren. (g) Het grappige is dat je je totaal anders voelt op zo'n diepte (mijn instructeurs noemde dat dronken zijn). Alles gaat veel langzamer, je denkt bv. langzamer. Ik moest zeggen hoeveel bar ik nog in mijn tank had, zelf had ik het niet gelijk door maar het duurde schijnbaar nogal lang en toen stopte mijn buddy zijn duim in zijn mond om te vragen of ik dronken was of zo.

Onze bodemtijd was niet zo lang, MAAR ik had het geweldig gevonden!! Het is moeilijk te beschrijven, MAAR als je zo ver in de diepte kijkt, is het net alsof je vliegt (alles is 3-dimensionaal, je ziet alles vanaf bovenaf net als een vogel, je kunt hoger en lager) (Dit vertelde een leraar in zijn lecture op school over duiken en deze keer had ik wat echt dit gevoel, wauw!!!)

Heel veel liefs
&
mooie duiken!

Van Jolanda

Voortplantingsstrategieën sex op het rif

Wie gelooft dat polygamie, transsexualiteit of sado-masochismepraktijken menselijke eigenschappen zijn, kent het red-light-district van het koraalrif nog niet. Zeebewoners beminnen elkaar op zo'n fantasierijke manier, dat zelfs Casanova van afgunst zou verbleken. Het liefdesspel varieert van hartstochtelijk bijten en geniepige concurrentiestrijd tot keiharde groepssexorgies!

Liefdesspel op het rif: dit klinkt romantisch. Achter de 'mooiste zaak ter wereld' gaat echter pure materialistische hebzucht schuil: het overleven van de eigen soort. Of het nu mensen of dieren betreft, elk wezen handelt egoïstisch en is ervan overtuigd, dat de eigen erfelijke eigenschappen uniek zijn en aan de volgende generatie moeten worden doorgegeven. Sex is dus meer drang dan spel. Gelukkig heeft de natuur het zodanig ontwikkeld, dat bij het liefdesspel en de hofmakerij de hormonen vrij spel hebben en dat door lichamelijke liefkozingslust wordt vergroot, waardoor deze aangelegenheid nooit gaat tegenstaan en het verlangen naar meer toeneemt. Zowel boven als onder water geldt: wie de meeste overlevende nakomelingen verwekt verzekert met toenemende waarschijnlijkheid de toekomst van de soort. Ook bij de sex is de concurrentiedruk groot en heeft men te maken met andere zeebewoners en natuurlijk ook met de eigen soortgenoten. Hier worden potentie en een geraffineerde tactiek geëist om zich te kunnen handhaven. Liefdespaartjes hebben twee mogelijkheden: of ze produceren enorme hoeveelheden geslachtscellen, die ze daarna eenvoudig aan hun lot overlaten, of ze investeren veel tijd en energie in weinig nakomelingen, die dan wel grotere overlevingskansen hebben. De volgende voorbeelden laten zien hoeveel speelruimte deze strategieën bieden.

Balzen als lichaamscultus! Walvissen en doffijnen zijn hierin onvermoeibaar. De uitverkorene wordt met gecompliceerde flirtruïelen belaagd of de duizenden kilo's zware mededinger wordt uit het territorium geschoven. De huid van de stieren draagt vaak duidelijke sporen van deze twisten. Maar niet alle Casanova's gaan zo ruw te werk. Bultrug walvissen maken de vrouwtjes niet met ruw geweld het hof, maar door middel van smachtend gezang. Wie de beste melodie laat horen komt aan zijn trekken. Na het voorspel komen de partners meteen ter zake. Ze bijten elkaar liefdevol, wrijven hun lichamen tegen elkaar en het mannetje windt zijn partner op door haar met zijn genitaliën aan te raken. De paring zelf duurt niet lang, maar kan voor wat de prestatie betreft onder de 'quickies' worden gerangschikt. Ook zeezoogdieren kennen de missionarishouding, want ze nemen graag een buik-aan-buikpositie in. Hoe imposant een walvispenis ook is - hij haalt wel een tiende deel van de lichaamslengte - het geslacht van de dieren is aan de buitenkant nauwelijks herkenbaar, want de organen liggen als bescherming tegen verwondingen in een spleet verborgen en komen alleen tijdens het liefdesspel naar buiten. En wat is het resultaat van al deze liefdesinspanningen? Dit komt na een draagtijd van twaalf maanden als een miniatuuruitgave van zijn ouders ter wereld.

Liefdevolle balzrituelen zijn haaien vreemd. Bij de kraakbeenvissen gaat het er tamelijk woest aan toe, ook als de agressie van deze rovers binnen de soort al duidelijk is verminderd. Aan de paring, die slechts enkele minuten duurt, gaat een hectische stoeipartij vooraf. De dieren zitten elkaar achterna en bijten elkaar. Bij kleinere haaien wikkelt het mannetje zich om zijn partner heen, maar grotere soorten nemen een buik-aan-buikpositie in. Om ook maar de geringste weerstand van het vrouwtje te breken drukt het mannetje haar op de zeebodem en bijt zich in zijn partner vast. Daarna moet het klemorgaan (clasper) in de cloaca van het vrouwtje worden ingebracht. Zo komt het sperma niet in het water, maar meteen in het vrouwelijke genitale kanaal terecht. In dit geval spreken we van een innerlijke bevruchting. Interessant is dat vrouwelijke haaien het overgedragen sperma lange tijd opslaan en hun eieren pas later kunnen laten bevruchten, bijvoorbeeld dan als de levensomstandigheden voor de dieren gunstiger zijn. Haaien hebben een heel andere voortplantingsstrategie dan beenvissen. Deze lozen miljoenen eitjes eenvoudig in zee. Haaien daarentegen brengen slechts enkele jongen ter wereld, die door de energievoorziening van de moeder meteen een zelfstandig bestaan kunnen leiden.

Beenvissen beschouwen hun liefdesactiviteiten als een spel met onbegrensde mogelijkheden. Papegaaivissen, lipvissen en tandbaarzen bijvoorbeeld zijn dierlijke travestieten, die als jonge dieren van het vrouwelijk geslacht zijn en die later in mannetjes

kunnen veranderen. Schriftbaarzen maken het als tweeslachtigen nog bionter en kunnen binnen korte tijd zowel eitjes afzetten als voor mannetje spelen en vreemde eitjes bevruchten. Er zijn zelfs aanhangers van groepssex, die tijdens de voortplantingstijd enorme scholen vormen en zich daarna aan een paringsorgie overgeven. doktersvissen bijvoorbeeld. Andere soorten leven strikt monogaam. Hetzij kuis of sexlustig, beenvissen zetten hun eitjes en sperma meestal gelijktijdig in het open water, waar ze worden bevrucht, af. Het jongbroed wordt bijna altijd aan zichzelf overgelaten, maar vaak ook door de ouders bewaakt en van zuurstof voorzien (anemoon- en trekkervissen). Sexmaniakken tijdens de voortplantingstijd zijn de mandarijn pitvissen. Zo gauw de avond het rif in zonde dompelt worden de dieren actief. Het vrouwtje kiest haar favoriete partner uit en maakt dit hem met een kus op niet misverstande wijze duidelijk. De balts speelt zich vin aan vin, buik tegen buik af. Maar deze kleine visjes spelen ook een spel. Fotograaf Michael Aw heeft waargenomen hoe twee mannetjes zich gelijktijdig tegen een vrouwtje drukten en hun sperma voor de bevruchting van de eitjes afgaven. Onze verklaring? Geen commentaar!

Onder de rifbewoners bedrijft geen enkel dier het liefdesspel zo gevarieerd als de sepia en de octopus, beide vertegenwoordigers van de inktvissen. De hofmakerij van de sepia neemt wel weken in beslag. Van pure opwinding dragen de dieren een zebra-achtig kleurpatroon. Het vrouwtje wordt vaak door verschillende mannetjes omringd. Als het dominante mannetje zijn concurrenten heeft uitgeschakeld maakt het zijn bezitaanspraken duidelijk, waarbij het dicht boven zijn uitverkorene zwemt en de bruid afschermt. Als de beide geliefden voldoende opgewonden zijn omstrengelen ze elkaar met hun armen, wel 20 in totaal. De natuur heeft voor inktvismannetjes iets bijzonders ontwikkeld: een voortplantingsarm, hectocotylus in de vaktaal genoemd. Deze reikt het in een omhulsel verpakte spermapakketje aan het vrouwtje en deponeert het in haar mantelopening. Zijn sepia's ook jaloers? Blijkbaar wel, want vaak blaast het mannetje voorafgaande aan de paring het ademgat van zijn uitverkorene schoon, om de daar eventueel nog aanwezige spermaresen te verwijderen. In tegenstelling tot de dagenlange baltsen en hofmakerij duurt de eigenlijke paring slechts enkele minuten. Even later begint het vrouwtje dan met de eiafzetting.

Het zoeken naar een bruid is voor mobiele zeebewoners zoals vissen, wormen of zee-egels in verhouding eenvoudig. Maar wat moeten sessiele dieren, die zich vast op het rif hebben verankerd en niet van standplaats kunnen veranderen, beginnen? Korallen, de eigenlijke rifbouwers, bevinden zich in een dergelijke hopeloze situatie. Hiertegen hebben ze verschillende overlevingsstrategieën ontwikkeld, die ze met elkaar kunnen combineren. Behalve ongeslachtelijke voortplanting door knopvorming of de ontwikkeling van de larven zonder voorafgaande bevruchting (ongeslachtelijke voortplanting) maken ook korallen gebruik van sex, om daardoor hun genen met die van soortgenoten te ruilen. Deze sex verloopt echter niet via rechtstreeks lichaamscontact, maar door de afgifte van duizenden geslachtscellen aan het open water. De meeste korallen zijn hermafrodiet, wat betekent dat ze zowel mannelijke als vrouwelijke geslachtsorganen bezitten. Eitjes en zaadcellen ontwikkelen zich gelijktijdig en worden na elkaar via de mondopening van de poliepen uitgestoten. Maar hoe komen deze eitjes en de zaadcellen van andere dieren tezamen? Zelfbevruchting is niet wenselijk, omdat hierbij geen uitwisseling van genmateriaal plaatsvindt. De korallen moeten dus synchroon handelen en hun geslachtscellen tegelijkertijd op het rif vrij zetten. Deze massaorgie, coral spawning genoemd, vindt op Curaçao tijdens twee nachten in oktober/november, altijd een week na volle maan, plaats. Meer dan 140 steenkoraalsoorten lozen dan tegelijkertijd hun geslachtscellen, een ongelooflijk schouwspel. Deze eitjes/zaadcellensoep drijft dan de volgende dag op het wateroppervlak en wordt door de wind verspreid. De bevruchte eitjes zinken later omlaag en ontwikkelen zich tot larven. Deze brengen hun eerste ontwikkelingsfasen in het plankton door en zetten zich later ergens vast, om dan in een poliep te veranderen. Interessant is dat door deze door de maan gestuurde groepssex vaak ook andere rifbewoners zoals zachte korallen, wormen en zee-egels zich laten beïnvloeden.

Vrouwtjeszeeschildpadden ervaren de liefde eerder als een last dan een lust. Wat aan de inspannende eiafzetting van deze dieren vooraf gaat, is echter nauwelijks bekend. Omdat ze als bewoners van de open zee heel schuw zijn, is er geen duidelijke documentatie over het baltsgedrag van zeeschildpadden beschikbaar, als ze dergelijke toenaderings- en liefdesrituelen al bezitten. Vast staat dat de dieren vaak in ondiep water paren. De mannetjes haken zich met de twee klauwen van de voor- en achterpoten aan het pantser van het vrouwtje vast. De paringsfase kan heel verschillend verlopen en zowel enkele minuten als enkele uren duren. Na de liefdesdaad volgt de liefdesinspanning. De vrouwtjes zeulen hun zware lichaam aan land en graven met hun achtervinnen een diep nest. Daarin deponeren ze de zachtschalige eieren, die de grootte van een tennisbal hebben. Dit kunnen er wel 150 stuks per legsel zijn. Tijdens deze verschillende uren durende zware arbeid, die door een luid geseun wordt onderstreept, zijn de vrouwtjes volledig op hun taak gefixeerd. De dieren herhalen deze krachtenverslindende procedure twee- tot driemaal per seizoen. Dan zijn de bij de schildpadden favoriete stranden bezaaid met legfels. Daaruit moet dan wel een enorm aantal kleine schildpadjes ontstaan! Dit is juist, maar slechts een dier van elke 1000 overleeft en bereikt de

geslachtsrijpe leeftijd. Alle andere vallen ten prooi aan de talrijke rovers. Reeds tijdens het uitkomen en de daaropvolgende sprint naar zee loeren zeevogels en kleine haaien op de mini-schildpadjes.

Het liefdesspel van zeedieren is vaak liefdevol, maar ook wel agressief en gevaarlijk. De ouders investeren veel energie in hun nakomelingen. Waarom doen ze dit, als het via ongeslachtelijke voortplanting veel eenvoudiger gaat? David Attenborough licht dit in zijn boek 'Spel van het Leven' als volgt toe: «De paring veroorzaakt een vernieuwing van de genen en als resultaat ontstaat bij de nakomelingen een enorme vermenging van de genen, die uiteindelijk de natuurlijke selectie mogelijk maakt. En deze is voor een soort heel belangrijk, want als de levensomstandigheden zich ook maar enigszins wijzigen zullen er altijd nakomelingen zijn die dit tot voordeel strekt en waardoor ze zich verder kunnen ontwikkelen. Maar als alle nakomelingen genetisch identieke kopieën zouden zijn, zou een enkele verandering al een bedreiging voor de hele soort kunnen vormen, of zelfs kunnen vernietigen.» Sex is dus een overlevingsactiviteit, maar wel een waaraan je plezier beleeft.

Wat betekent...

... **voortplanting**? Alle schepsels geven hun eigenschappen aan de volgende generatie door. Het transportmiddel is de genetische informatie, die als kopie in alle lichaamscellen aanwezig is. Bij de ongeslachtelijke voortplanting (tweedeling, afsnoering, knopvorming, sporenvorming) wordt de genetische informatie onveranderd doorgegeven. Het dochterorganisme beantwoordt in alle opzichten aan het moederorganisme: het is dus een kloon. Onder de zeebewoners zijn het vooral lagere dieren zoals sponzen, wormen en koralen, waar deze eenvoudige en snelle methode tot vermeerdering voorkomt. Bij de geslachtelijke voortplanting paren twee ouderdieren en versmelten de mannelijke en vrouwelijke geslachtscellen zich.

... **generatiewisseling**? Binnen een soort wisselen ongeslachtelijke en geslachtelijke generaties elkaar af.

... **parthenogenese**? Het ontstaan van nakomelingen uit onbevuchte eitjes.

Deze tongbrekers moet u leren als u de ontwikkeling van haaien wilt begrijpen. Oviparie betekent dat het vrouwtje bevruchte eitjes op het rif afzet. Ovoviviparie dat de bevruchte eitjes in het vrouwtje blijven, maar daar geen verbinding meer met het moederdier hebben. Viviparie: de embryo's worden door het vrouwtje via een navelstreng tot aan hun geboorte verzorgd. Ovipare soorten zoals kat-, zebra- en verpleegsterhaaien leggen grote, dikschalige eieren op het rif. Hierin groeit het embryo en komt later uit het ei. De jongen van ovovivipare haaien (doornhaai) groeien beschermd in het moederlichaam en voeden zich dan met hun eigen dooier. Bij de vivipare haaien (hamer-, blauwe en citroenhaaien) ontwikkelen de embryo's via een navelstreng en een placenta in nauw contact met de moeder. Zo voeden de jongen zich in het moederlichaam op een identieke manier als de zoogdieren hebben ontwikkeld. Een buitengewone vorm van kannibalisme doet zich voor bij zandtiiger-, mako- en voshaaian: de embryo's bevechten elkaar in het moederlichaam en eten elkaar op, totdat in de uterus alleen nog de sterkste is overgebleven.

...**paring**? Dit is het overdragen van het sperma in het vrouwelijke geslachtsapparaat (copulatie).

...**inseminatie**? Hieronder wordt verstaan het contact met en het binnendringen van een spermacel in een eicel.

...**bevruchting**? Na de inseminatie ontstaat een versmelten van de mannelijke en de vrouwelijke kern.

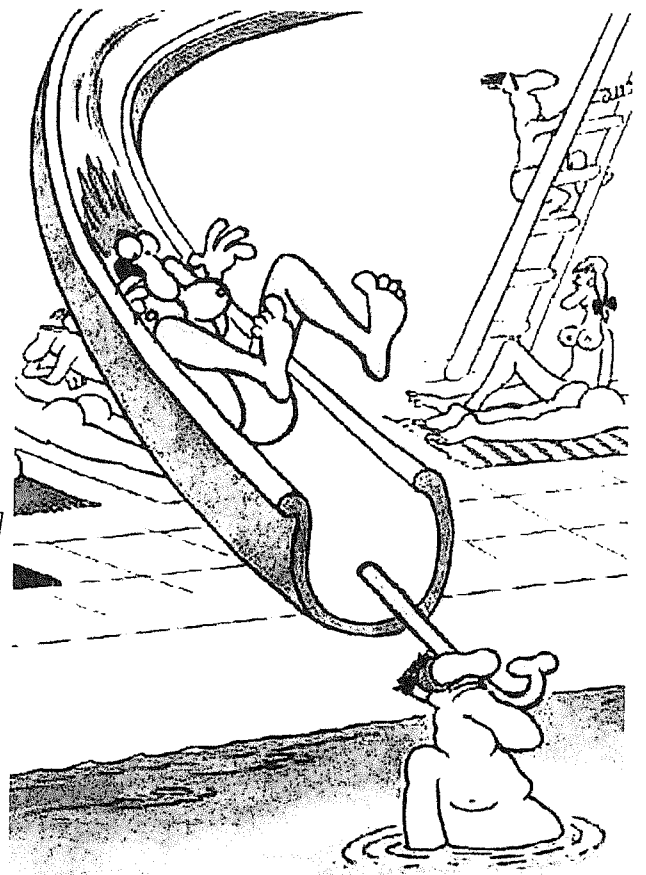
Vele zeedieren zetten hun eitjes en sperma in het water af. Het water is een ideaal overdrachtsmedium. Wat vissen, zeekomkommers, reuzen doopvontschelpen en koralen tijdens de geslachtelijke voortplanting doen is een buitenlichamelijke bevruchting. Eitjes en sperma maken contact via een derde medium. Haaien en zeezoogdieren daarentegen hebben bevruchtingsorganen ontwikkeld waarmee het sperma in het vrouwelijke geslachtsapparaat wordt ingebracht. In dergelijke gevallen ontstaat een binnenlichamelijke bevruchting. De voortplantingscellen zijn beschermd en het verlies is gering.

...**sexuele selectie**? Vrouwtjes gedragen zich kieskeurig bij het zoeken naar een partner. De reden is dat ze tijdens de voortplanting meer energie verliezen dan de mannetjes. Dus selecteren ze een partner met dusdanige eigenschappen die hun nageslacht ten goede zullen komen.

.....BUBBELS EN BABBELS.....

Angelique & Jackie hebben dit al in de praktijk omgezet. Maar wees gerust: geen stereo deze keer !!!

TE KOOP : binnenvinnen "seac sub", zo goed als nieuw. Mt 44-45. P.O.T.K.

Te bevragen: Maarten Burm
Akker Winde 1
4561 ZJ HULST
0114 / 316101
maartenburm@hotmail.com

Mensen in Roosendaal kunnen weer opgelucht ademhalen: Piet H. is radicaal tegen emancipatie: meisjes krijgen geen rijbewijs maar wel een uitzet cadeau na 18 lentes.

Ton en Renate, opgelet!
Jullie krijgen concurrentie van Paul, hetzij in een ander ritme: 1 week werken, 1 week vakantie, 2 weken werken, 1 week vakantie en ga zo maar door.

Amedee, al bij al een happy
end. We zijn echt blij je weer
terug onder water tegen te
kunnen komen.

„Sprookjes bestaan niet.”

RONALD

RAUI

Van den Vos Reynaerde naar de Pharao's (ofwel van Zeeuws-Vlaanderen naar Egypte)

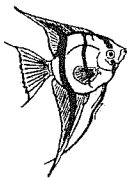

Met één van de twee redactieleden in een groep Egypte-gangers, kom je er haast niet onderuit om te schrijven over je reiservaringen in de Buddy. Zeker niet wanneer het vriendelijk, doch dringend gevraagd wordt. En zo dacht ik dus maandagavond 22 januari 2001 terug aan mijn eerste Egypte reis.

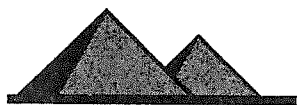
Na een verlaat vertrek uit Brussel op zondag 14 januari, vlogen we richting Egypte. Gelukkig zat het vliegtuig niet vol, zodat de meesten onderons de voorstoelen voorover klapten, benen strekten en zich gedroegen of ze op vakantie gingen. Op deze wijze was de vlucht in ieder geval wel relaxed. Voor onderweg had

ik een boek meegenomen omdat ik dacht dat ik tijdens een vlucht van 6 uur mij weleens kon gaan vervelen. Arjan zorgde er wel voor dat dat niet ging gebeuren. Hoewel er in ons (Ellen en mijn) huis 3 kinderen rondlopen, wist ik weinig van biologie af. Dus ging ik in het vliegtuig les krijgen van Arjan over de biologie in Egypte (over bloemen en bijtjes dacht ik eerst nog). Na een uur uitleg te hebben gekregen aan de hand van dikke lectuur die Petra meegenomen had in haar handbagage om het officieuze bagagegewicht van 30kg per persoon niet te overschrijden, begreep ik veel later pas en na heel heel foto's van beesten die op vissen leken, dat het hier over onderwaterbiologie ging (Bedankt Arjan, dat je een poging hebt gewaagd om mij e.e.a. duidelijk te maken, hoewel ik dat verhaal over de bloemen en de bijtjes nog van je tegoed houd!).

Na een vrij aangename vlucht, waar iedereen dus meerdere stoelen tot zijn beschikking had, kwamen we even na middernacht, via Luxor in Hurgada aan. Na een vrij gemakkelijke doanedoorgang, waarbij overigens douane nr. 2 Sarah tegenhield omdat douane nr 1. onduidelijke stempels in haar paspoort had gezet, werd het busje waarmee we het laatste stuk zouden afleggen, door een 'enthousiaste' chauffeur om 01.00 uur volgeladen, voor het laatste stuk naar Utopia Beach Resort, 25km ten zuiden

van El Quesier. Met de bagage op het dak, met de assen op de uitlaat, de handbagage op schoot of tussen benen en onder voeten en 'vrolijk' gestemd reisden wij verder. Na wat vergeefse pogingen hief uiteindelijk bijna iedereen spontaan het lied aan Na wat bekende nummers van Boudewijn de Groot te hebben voorgezonden (De Noordzee en Het Testament) door ondergetekende, vroeg iedereen spontaan aan mij of ik verder mijn kaken wilden sluiten. Naarmate de reis vorderde en de snoepzakken van Petra, die daags ervoor de hele Edah nog had opgekocht en eveneens in haar handbagage meesjouwde, leger geraakten, werd iedereen steeds minder spraakzaam. Sommigen waren helemaal niet meer aanspreekbaar (Sarah). Uiteindelijk kwamen we om 04.00 uur in de nacht aan bij ons verblijf voor 6 dagen. Na nog even de alcoholspiegel van ons bloed te hebben verhoogd aan de bar, ging iedereen naar zijn kamer met het voornemen om eens lekker te gaan slapen. Had je gedacht: om 09.00 uur zat iedereen weer in het restaurant voor het eerste ontbijt. Omdat we vrij laat waren, kregen we nog de restjes, maar wanneer je honger hebt eet je (bijna) alles.

Na het ontbijt zijn we ons nodige papieren te hebben omstreeks 15.00 uur in het kort of andere vormen van voor Arjan bijna niet meer uit te houden.

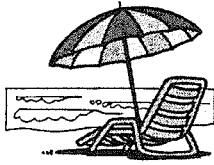

staan' wil ik verder hier niet uitwijden, daar sommige deelnemers tijdens deze reis alleen (dus zonder partners) waren en dit in de uitspraken door sommigen van hen (behalve door mijzelf uiteraard) later in de week steeds duidelijker werd). Je zag Arjan dan ook weer tot leven komen, nadat hij bepakt met fles, 6kg lood extra en zijn videocamera het water kon inlopen.

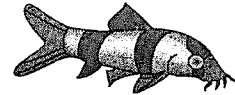
gaan aanmelden bij het duikstation. Na de ingevuld, konden we dan uiteindelijk water. Net als alcohol-te-'droog staan', was het (Over het begrip 'droog

De eerste duik was een kennismaking met het zuidelijke huisrif, waar we kennismaakten met nog ongeschonden koraal en de Rode Zee onderwaterbiologie (dus nog steeds geen bloemen en bijtjes). Dinsdag hebben we gedoken op zowel het noordrif alsook weer

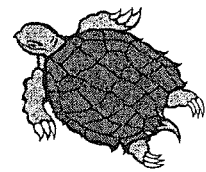
op het zuidrif. Op het noordrif zijn de meesten van ons een school baracuda's tegengekomen. Op het zuidrif werden nu ook de krokodilvissen gesignaleerd. 's Woensdags was de bootduik.

Hoewel het wat winderig geworden was en als gevolg daarvan de golven wat hoger werden, bereikten we dan toch zonder 'vissen voeren' de lagune waarin 2 duiken gemaakt zouden worden. Tijdens de tweede duik die dag zagen Paul en ik een prachtige school pijlstaartinktvis. Op de terugvaart die dag dreigden de vissen ter plekke toch nog gevoerd te worden, terwijl dit eigenlijk moreel niet toegestaan was. Ze worden al zo vaak verwend door vrouwelijk en mannelijk schoon dat bijvoeren overbodig is. Doordat de wind steviger werd, werd de zeegang ook sterker. Petra had zich strategisch neergezet op het achterdek, dichtbij de reling, voor het geval dat... Piet zocht het benedendeks op (net als ondergetekende) om ook zeker te zijn, dat in geval van ..., de reling dicht bij was. Achteraf bleek dat onze schipper bezweken was voor de avances van Annette en haar het stuur had toevertrouwd. Het moge helder zijn dat, toen we hierachter kwamen, de schipper naar iedere vorm van (geldelijke) waardering kon fluiten.

Donderdags hebben we een duikstek bezocht via een jeeptour. Onder deze jeep werd verstaan een gewoon 10-persoonsbusje waar je 'gemakkelijk' met 14 man/vrouw opgepropt 15 minuten kon doorbrengen. De duikstek was op zich niet zo interessant, dus gaan we snel door naar

vrijdag. Omdat we geboekt hadden voor een duikpakket van 10 duiken, en de meesten onderons nog duiken te goed hadden, werd afgesproken om die dag 3 resp. 4 duiken te doen. 's Ochtends het water in, en na terugkomst fles wisselen en weer terug. 's Middags nog een duik. Om uiteindelijk de duikvakantie af te sluiten met een nachtduik. Bij alle duikstekken kregen we een briefing over wat we zouden kunnen zien als we geluk hadden. Dus iedere keer kwamen de (en nu wordt het pijnlijk voor

sommigen) wittip rif haaien, schildpadden, etc, naar voren als mogelijkheden om tegen te komen. Maar helaas, tot dan toe was er nog niets gezien. En wat kwamen Paul en ik tijdens deze laatste nachtduik tegen: inderdaad een wittip rifhaai en een geblokte slang aal. Uiteraard is dit iets

wat je allemaal graag wilt zien, dus lieten Paul en ik, uit 'sympathie' met degenen die deze niet hadden gezien (de rest dus) sindsdien slechts één keer per uur horen wat we gezien hadden, tot het moment van aankomst in Brussel op zondagavond. Je wilt het voor de rest immers niet te pijnlijk maken!

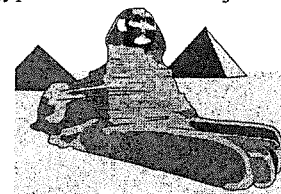
Omdat we nu eenmaal in Egypte waren en iets aan onze culturele vorming wilden doen, besloten we Piet zijn idee te volgen door 's zaterdags naar Luxor te gaan. Om 4.00 uur mijn nest uit, om 04.30 uur een mager ontbijtje om vervolgens met 2 kleine taxi's 'met chauffeur'

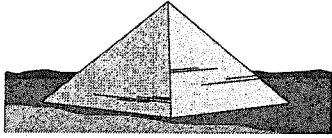

om 05.00 uur te vertrekken naar Luxor. Zeker 's ochtends zijn er paar onder ons geweest (ik in ieder geval) die zich stilletjes hebben afgevraagd, terwijl ze opgevouwen achterin de taxi zaten, of we wel goed bij ons hoofd waren om deze marteling vrijwillig te ondergaan. Om 06.30 uur kwamen we in Safaga aan, waarna we in convoy naar Luxor reden. Hier kwamen we om 11.00 uur aan nadat bij sommigen (in ieder geval bij mij, en dat zegt wat, gelet op de meningen van anderen

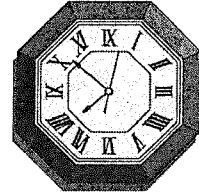
aangaande mijn eigen rijstijl) de hartslag minstens 2 keer verhoogd was vanwege de rijstijl van onze 'chauffeurs'. Ik heb inhaalmanoeuvres gezien, waarvan ik niet wist dat dit kon; bumperkleven (50 cm afstand bij 120km per uur) is normaal en zonder licht rijden is logisch. Ik weet nu dat mijn rijstijl normaal is! In Luxor hebben we de Valley of Queens bezocht. Daarna de Karnak in Luxor. De tempel en onderkomen van een aantal grote koningen. Bij nader inzien bleek het allemaal 'ouwe zoi' te zijn, maar bleek toch cultuur-historische waarde te hebben. Na overgehaald te zijn door een oude Egyptenaar werd Els bijna in trance gebracht in één of andere wazige ruimte. We weten nog steeds niet of zij weer uit trance gehaald is of niet. Onze tour vervolgend kwamen we in een ruimte terecht met bijzondere interessante muurschilderingen. In ieder geval toonden deze muurschilderingen afbeeldingen waar de mannen onderons enigszins jaloers naar keken en de vrouwen onderons begonnen te

glunderen. Vooral tussen Arjan & Petra en Piet & Annette zag je in deze ruimte, na het zien van deze tekeningen, duistere chemische reacties overspringen.

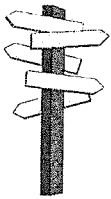
Na ons bezoek aan de Karnak te hebben afgesloten zijn we, voordat we naar ons hotel terug konden rijden in convoy, nog een winkelstraat ingegaan. Het was Els die probeerde de lokale winkeliers een poot uit te draaien. En het is haar nog gelukt ook. Nu het gevoel van geld uitgeven weer teruggevonden was, begon ook Petra enthousiast te worden. Omdat Arjan de portemonnaie nog op zak had, bleef hij rustig. Maar deze eenmaal afgegeven, zag je hem toch onrustig worden. De sombere trek om zijn mond en de wallen onder zijn ogen, toen hij zijn portemonnaie weer terugkreeg, zijn tot op heden niet helemaal meer weggetrokken. Uiteindelijk reden we om 18.00 uur terug en kwamen we om 23.00 uur in het resort aan. Na nog een laatste pint is iedereen naar bed gegaan omdat we de volgende ochtend om 05.30 uur terug zouden rijden naar Hurgada.

Daar waren we 's zondags op tijd, maar krijgen te horen dat we een vlucht later zouden hebben. Dit maakte dat we bij het arriveren in Cairo (overstap) nog precies 20 minuten tijd hadden om over te stappen. Dankzij een lokale agent van de reismaatschappij is het ons gelukt om echt net op tijd via de juiste gate aan boord te komen, met juiste boardingpas en al. Dit laatste was niet zo eenvoudig omdat onze Paul plotseling Mohammed 'Allemachtigprachtigachtentachtig' Abdul heette. Nu slaakte Paul na wat pinten 's avonds wel vaker wat vreemde taal uit, maar op een Egyptenaar leek hij echt niet. Nadat Mohammed toch weer Paul was geworden en dus met de juiste boardingpas aan boord ging, kregen we in de lucht te horen, dat we eerst nog naar Luxor zouden vliegen voordat we naar Brussel zouden terugvliegen. Uiteindelijk kwamen we kort na 17.00 uur aan in Brussel waar het toch wel weer wennen was aan het weer (regen, sneeuw) terwijl we 6 uur daarvoor nog 25 graden hadden.

Alle ontbijten en diners hebben we samen gehad, waarbij Els zich niet gek liet maken door de strakke timing die de rest hanteerde. Het eten in buffetvorm was op zich best goed te noemen. Hoewel sommigen een andere volgorde hanteerden (hoofdgerecht, voorgerecht, hoofdgerecht, nagerecht: Arjan dus) waren de maaltijden het moment om de duiken of gebeurtenissen te evalueren. Slechts één keer per maaltijd mijmerden we (zeer) kort terug naar Nederland, waar we iedereen hadden achtergelaten in de omgeving van koude, regen en sneeuw. En dit terwijl wij daar temperaturen hadden (en verdienden!!) van 'slechts' tussen de 22 en 25 graden. Tijdens deze zelfde maaltijden deden sommigen onderons uitlatingen die ongetwijfeld nog eens tegen hen gebruikt zullen gaan worden (Ellen: ik ontken alles wat elders wordt geschreven over dingen die ik gezegd zou hebben of die je ooit nog eens ter ore kunnen komen), of waren bezig om de waarde van vrouw of dochter in kamelen en Mercedessen te weten te komen (Piet).

Deze hele vakantie hebben we het gevoel gehad dat we iemand misten. En dat klopte ook: helaas kon Amedee niet mee. Dit was best een domper, temeer daar Amedee één van de initiatiefnemers was om naar Egypte te gaan. Maar eerlijkheid gebied mij te zeggen, dat ik ook Ellen en de mijn kinderen miste. Het zijn deze momenten dat je waardeert wie of wat je hebt. In ieder geval was het voor mij een hele mooie duikervaring. Het zal voor mij zeker niet de laatste keer zijn, dat ik in Egypte ben geweest. En als afsluiter: **Petra, Arjan, Annette, Piet, Sarah, Els, Paul: bedankt voor de leuke vakantie en de gezelligheid. En over de wittip rifhaai zullen we het in dit epistel niet meer hebben.**

Ronald Niemeijer

12.10.2017 - OORDRUPPELS VOOR DUIKERS

Ik ben een ervaren duiker en in april ga ik met een aantal mensen 3 weken op vakantie naar Tobago om te duiken. Sinds kort weet ik dat ik een paar weken zwanger ben en nu wil ik weten of ik mezelf beperkingen op moet leggen wat betreft duiken. Mijn vraag aan jullie of je meer informatie hebben op het gebied van zwangerschap en duiken.

M. Oliehoek

Antwoord van de duikmedische arts:

Duiken en zwangerschap zijn geen dingen die samengaan. Hoewel er goed onderzoek bij mensen ontbreekt, is het toch zo dat er bij proefdieronderzoek aangetoond is dat een verhoogde partiële zuurstofdruk of de vorming van silent bubbels afwijkingen kunnen veroorzaken in de onge-borene baby. Andere mogelijke problemen zouden kunnen zijn problemen hebben met klaren omdat tijdens de zwangerschap de slijmvliezen zwellen, zodat het klaren van de oren en de sinussen moeilijker gaat.

In het oude Rusland zijn er wel onderzoeken geweest waarbij hyperbare zuurstof tankbehandelingen zijn toegepast bij zwangere vrouwen in verband met allerlei onduidelijke indicaties. Hierbij werden ook geboorte-afwijkingen gezien. Het blijft echter onduidelijk of dit het gevolg was van de tankbehandeling of dat anders de afwijkingen ook waren opgetreden. Het advies blijft dan ook voorlopig niet te duiken m.n. omdat er geen goede onderzoeken hebben plaatsgevonden die laten zien dat duiken gevaarloos is tijdens de zwangerschap.

Het is echter niet zo dat als een vrouw gedoken heeft en achteraf reeds zwanger bleek te zijn, dat er dan duidelijke redenen zijn om de zwangerschap af te breken. Wel is het hier zinvol om onderzoek te doen d.m.v. echo apparatuur om te kijken of er geen afwijkingen zijn bij de baby.

Kortom, als advies bij zwangerschap niet duiken!

Menno Gaastra, Duikmedisch arts

12.10.2017 - OORDRUPPELS

Handboek duiken, pag. 143 recept voor oordruppels

In het Handboek Duiken staat op pagina 143 een recept voor de aanmaak van preventieve oordruppels voor duikers. Het recept voor een 20-ml flesje met pipetdopje is als volgt:

- Acidum aceticum 0,4 gr.
- Ethanol 70% 20 gr

Nu ben ik naar de apotheek geweest, maar ze kunnen dit niet aanmaken omdat ze moeten weten hoeveel procent het Acidum aceticum 0,4 gr. is. Weet u misschien het percentage?

Mw. de Bruin

Antwoord van de redactie:

Het gaat hier hoogst waarschijnlijk om 98% azijnzuur (acidum aceticum). Dit is ook de concentratie die gebruikt wordt in de zure oordruppels zoals die gemaakt worden volgens het Formulierum der Nederlandse apothekers. In het buitenland zijn er diverse preparaten op de markt als 'Swimmers ear', 'Dry ear - Divers Solution' en vele andere commerciële preparaten. De zure oordruppels zoals die in Nederland te krijgen zijn zijn echter een prima alternatief. Voor mensen die veel last hebben van overmatig oorsmeer is er sinds enige tijd een prima middel op de markt. Dit middel heet 'Oroclean' en dient 1 maal per week in de oren gedruppeld te worden. Dit zorgt ervoor dat het oorsmeer soepel blijft en dat er tijdens het duiken geen problemen ontstaan door een geblokkeerde buitenste gehoorgang ten gevolge van een cerumen (oorsmeer) prop. Het middel is bij de apotheek verkrijgbaar en kost ongeveer f 12,50.

*Menno Gaastra
Duikmedisch arts*

HUB IN DE CLUB

Wie is die Hub? een nieuw lid in de club? Welnee, gewoon een nieuwe manier van duiken, zegt Mares. Is die Mares dan een nieuw clublid? Nee, Mares is de fabrikant van de hub. Wat is nu die hub?

Hub betekend gewoon Human Underwater Breathing. Mocht je nu denken dat het over een nieuwe automaat gaat sla je de plank weer mis. De hub is een trimvest, maar geen gewoon.

Dank zij Frits konden een groot aantal leden, die op de bewuste vrijdagavond aanwezig waren op de training, even proeven van dit fenomeen.

Het eerste dat opvalt aan de hub is het ontbreken van de inflatorslang. Die is vervangen door handige grote bedieningsknoppen die zich op de heup bevinden. De knoppen zijn groot genoeg om gemakkelijk met dikke handschoenen te bedienen. Door een speciale constructie van het backpack zit de fles altijd op dezelfde plaats. Gewoon je vest over de fles schuiven tot het vanzelf op de juiste plek valt.

De eerste trap van de automaat zit reeds gemonteerd aan het jack en valt automatisch voor de fles aansluiting, de slangen lopen door het vest en zijn niet zichtbaar.

De tweede trap, de octopus en de console zitten netjes opgeborgen in de zakken van de hub zodat je niet als een kerstboom te water gaat.

Verder bestaat de hub uit een combinatie van een gewoon trimvest en een wingsjacket. Daardoor kan je je gemakkelijk in alle standen onder water voortbewegen. Het trimmen gaat iets anders dan we gewend zijn. Door middel van pneumatisch gestuurde ventielen laat men lucht ontsnappen uit het trimjack en dit zowel voor- als achteraan, wat dan weer tot gevolg heeft dat men kan trimmen in elke positie zelfs al staat men op zijn hoofd in het water zoals ik persoonlijk geprobeerd heb. Boven water houdt de hub je in een veilige verticale positie.

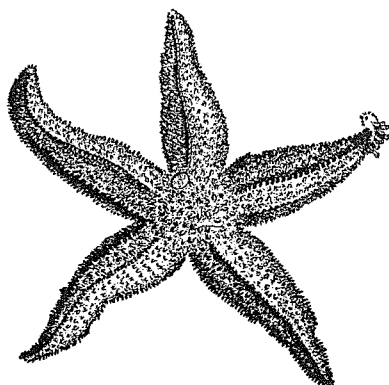
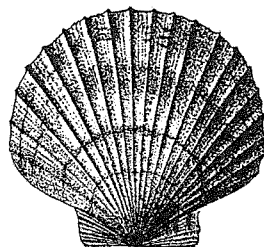

Marc Hemelaar.

Schelpen museum

Zee Biologische

privé verzameling te Zaamslag, Plein 3

- schelpen - zeesterren
- zee egels - krabben
- koralen
- Butskop skelet uit 1757
het ondie uit het Hellegat
- fossielen
- gesteenten - mineralen
- bodemvondsten
Torenberg - Zaamslag
enz.

Gratis toegang

GEOPEND: vrijdag van 13.00 - 17.00 uur en 18.00 - 21.00 uur
zaterdag van 9.00 - 12.00 uur en 13.00 - 17.00 uur
andere tijden op afspraak

HUISADRES: **G. J. DE ZEEUW**

Rozemarijnstraat 2, 4543 BV Zaamslag
Telefoon 0115 - 431233

Cursus Droogpakduiken 15-16-17 december 2000

Aangezien de "Otter"-droogpakduikers iedere keer zo enthousiast zijn na hun duik, besloot ik om me op te geven voor deze cursus. Je hoort binnen de club verschillende verhalen; er zijn er die heel enthousiast zijn, maar er zijn er ook die nóóit in zo'n pak zullen kruipen!

Dus zelf uitproberen is nog altijd de beste leermeester.

Vrijdag avond in het zwembad mochten we de pakken al eens uitproberen. We zochten een droogpak uit en daarvan werd de inflator-slang op de eerste trap gemonteerd.

Dus met T-shirt, lange broek en sokken in het pak gestapt.

Normaal is het in het zwembad ijskoud, maar het zweet brak me langs alle kanten uit! Voor de speciale seals aan de mouwen en de rits op je rug heb je altijd een buddy nodig. Ook de nekseal is een hele kunst om over je hoofd te krijgen (jaja!)

Afijn, fles op gedaan net als anders en de inflator-slang aangesloten op het pak. Frits legde uit hoe de knoppen werkten en hup daar gingen we.

Het is heel raar dat alleen je hoofd maar nat wordt, terwijl je toch in het water ligt. Per twee stuntels kregen we een begeleider mee. We moesten verschillende oefeningen nadoen, zoals op de kop gaan staan,

koprol voorover en draaien om de lengte-as. Dat viel nog niet zo mee; vanaf 3 meter ben je zo boven. Maar het was wel leuk om zo al eens wat uit te proberen. Sommigen waren na afloop natter van het zweet dan van het water.

Zaterdag kregen we theorie-les van Frits. Zo bekeken we de verschillen tussen de diverse soorten duikpakken, met hun voors en tegens. Frits had begeleidende info op de computer, wat erg duidelijk was.

Zondag moesten we al vroeg uit de veren; bootje van half negen naar de Oesterdam. Nog wat gegaap op de boot, maar dat was bij aankomst daar alweer over.

We kregen van Frits een fleece onderpak. (muizenpak in de volksmond). Dat was een stuk dikker om in het droogpak te komen, maar het was wel lekker warm. Na een korte briefing kreeg iedereen een begeleider mee en flink wat instructies. Gyno was mijn buddy. De eerste duik was 20 minuten op 10 meter. Flink wat geklungel om in het water te gaan, en ook de vinnen kreeg ik bijna niet aan m'n voeten. De eerste meters onder water was toch koud op het voorhoofd, maar dat was gelukkig snel over.

Onderwater deed Gyno de verschillende oefeningen voor, die ik dan na moest doen. Het waren ongeveer dezelfde oefeningen als

in het zwembad, maar dan van 10meter.
Na elke buiteling zagen we geen hand voor ogen door al het stof dat opwaaide en moesten we een paar meter verder zwemmen. Na 20 minuten gingen we uit het water voor een korte koffiepauze. Ik werd boven water helemaal vacuum gezogen, doordat ik geen lucht in mijn pak had gedaan.
Ook bij de tweede duik gingen we voor 20 minuten naar 10 meter, waarbij ik verschillende capriolen uit moest halen; op de kop een opstijging maken en dan met een flinke zwaai weer terugdraaien enz.. Gelukkig hadden we ook nog tijd om een beetje rond te kijken. Toen Gyno een grote bot aanwees, schoot die als een razende weg, bijna tegen me op. Ik schrikken en Gyno leut!
Terug uit het water was het een beetje regenachtig en dan is het toch wel lekker dat je niet in je 'paddere' moet staan om je om te kleden. Gewoon het pak uitstappen en wegwezen. Dat is ideaal. Ik vond het dan ook een geweldig leuke ervaring en bedank Frits voor dit initiatief.

Ineke

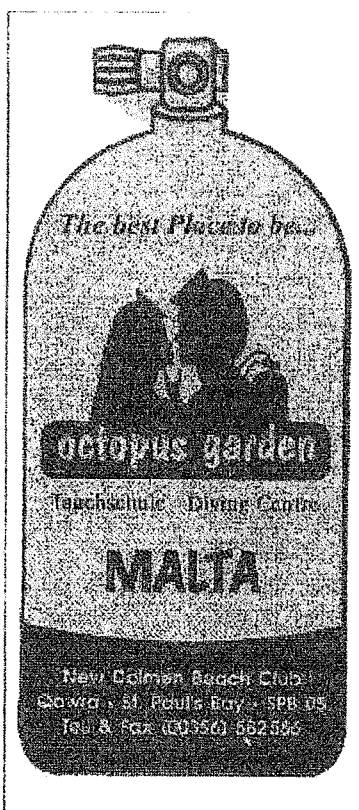

Malta parel(tje) van de Middellandse zee

Midden in de Middellandse zee ligt een kleine archipel, bestaande uit 3 hoofdeilandjes, genaamd Malta, Gozo en Comino. De overige eilandjes zijn slechts enkele rotsblokken die boven een azuurblauwe zee uitsteken en de naam eiland niet waard zijn. De totale oppervlakte van de eilandengroep is ongeveer anderhalf maal zo groot als Amsterdam dus echt verloren lopen is er niet bij. Ondanks de geringe oppervlakte is men er toch in geslaagd om er 360 kerken neer te planten. Vele hiervan zijn een bezoekje waard, voor de liefhebbers uiteraard.

Verder biedt Malta voor de duikers heel wat moois en dat is voor ons toch het belangrijkste nietwaar.

Op zaterdag 5 augustus was het dan zover. Mijn eerste duikvakantie kon beginnen. Na een vlucht van 2 uur en 45 minuten zagen we Malta als een diamant schitteren in een zwarte zee (het was ongeveer 10 uur 's avonds). Na een transfert van ongeveer 25km (bijna de grootste afstand op het eiland) kwamen we in het noorden aan. In het dorpje Qawra waar ons hotel stond, waren er wel 5 duikbases dus keuze genoeg. Echter toen ik de volgende morgen naar de duikschool ging om inlichtingen in te winnen was het zondag en dus alles gesloten.

Op maandag dan weer terug naar de duikschool voor mijn inschrijving voor begeleide duiken. Diezelfde namiddag kon ik reeds mee voor een eerste duik, dewelke door een gebrek aan lood uitdraaide op een compleet fiasco.

Na voorzien te zijn van de juiste hoeveelheid lood heb ik nog een achttal hele mooie duiken gemaakt rond Malta, Gozo en Comino. Hierbij waren grotduiken, een wrakduik, en een prachtige duik naar de 'double arches', een machtig natuurfenomeen. Ik heb dus zeer goede herinneringen aan duikbasis OCTOPUS GARDEN, zoals zo dikwijls in het buitenland 'eine deutsche tauchbasis'. Toch heb ik genoten van de ongedwongen en leuke sfeer die er heerste en mij deed denken aan onze eigen club, zo was er steeds koffie na de duik en werd de geziene fauna opgezocht in zelfs nederlandstalige documentatie.

Ook op het internet heb ik veel informatie gevonden over zowel de duikschool (<http://www.octopus-garden.com>) als over duikplaatsen (<http://www.divernet.com:travel/malta499.htm>)

Voor een eerste duikvakantie was dit een zeer geslaagde reis. Clubleden die meer informatie willen over duikscholen en dergelijke kunnen altijd bij mij terecht.

Marc Hemelaar

Een Hollandse moeder schreef naar haar dochter in Amerika:

Lieve dochter,

Ik schrijf heel langzaam omdat ik weet dat jij niet snel kan lezen.

Wij wonen niet meer waar wij woonden toen je ons verliet. Je vader had in de krant gelezen dat de meeste ongevallen gebeuren binnen een straal van 20 kilometer rond de woonst en daarom zijn we 25 kilometer verder gaan wonen.

Het is mij niet mogelijk om je ons nieuwe adres te bezorgen want het vorige gezin dat hier woonde heeft het huisnummer meegenomen, op die manier hoefden zij hun adres niet te veranderen.

Ons nieuwe huis beschikt ook over een wasmachine. De eerste dag stak ik er vier kleedjes in, trok aan het kettinkje en sedertdien heb ik die kleedjes niet meer teruggezien.

Het heeft hier deze week maar twee keer geregend, de eerste keer 3 dagen en de tweede keer 4 dagen.

De jas die je mij gevraagd had op te sturen zal één dezer dagen toekomen, je tante Mien zei echter dat hij te zwaar zou zijn met die zware knopen erop, daarom heb ik ze er maar afgesneden en in één van de zakken gestoken.

Je zuster is deze morgen bevallen. Ik weet nog niet of het een jongen of een meisje is, bijgevolg weet ik niet of je nu tante of nonkel bent geworden.

Meer nieuws heb ik niet op dit ogenblik.

Liefs, moeder.

PS : Ik wou je nog een beetje geld sturen maar de enveloppe was al dichtgeplakt.

Moby Dick in Zeeland

Potvissen spoorloos voor de kust van Zeeland

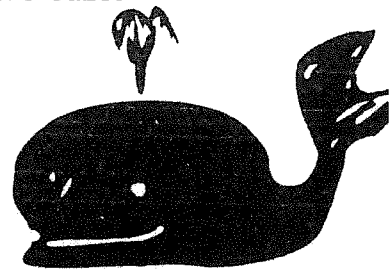
Dries van Weenen van de Duikwacht Zeeland heeft afgelopen zondag 3 december 2000 vlak bij de kust van Schouwen-Duiveland vijf potvissen gesignaleerd. De walvissen van tussen de 10 en 13 meter lengte dreigden op de kust van Walcheren te stranden. Gedurende een uur wist Dries met zijn Duikwacht-boot de beesten telkens weer van de kust weg te krijgen. De situatie werd voor de potvissen kritisch omdat soms de waterdiepte niet meer was dan vier meter. Nadat Dries met de kustwacht gebeld had werd hem rond 17:15 uur beloofd dat er hulp zou komen... .

Laatste nieuws: Potvissen duiken voor de kust van België op. (volgens Gazet van Antwerpen)

***There she blows!*, riep Captain Ahab die Moby Dick achtervolgde**

***Blåst!*, is de kreet uit het kraaiennest van een Noorse walvisjager**

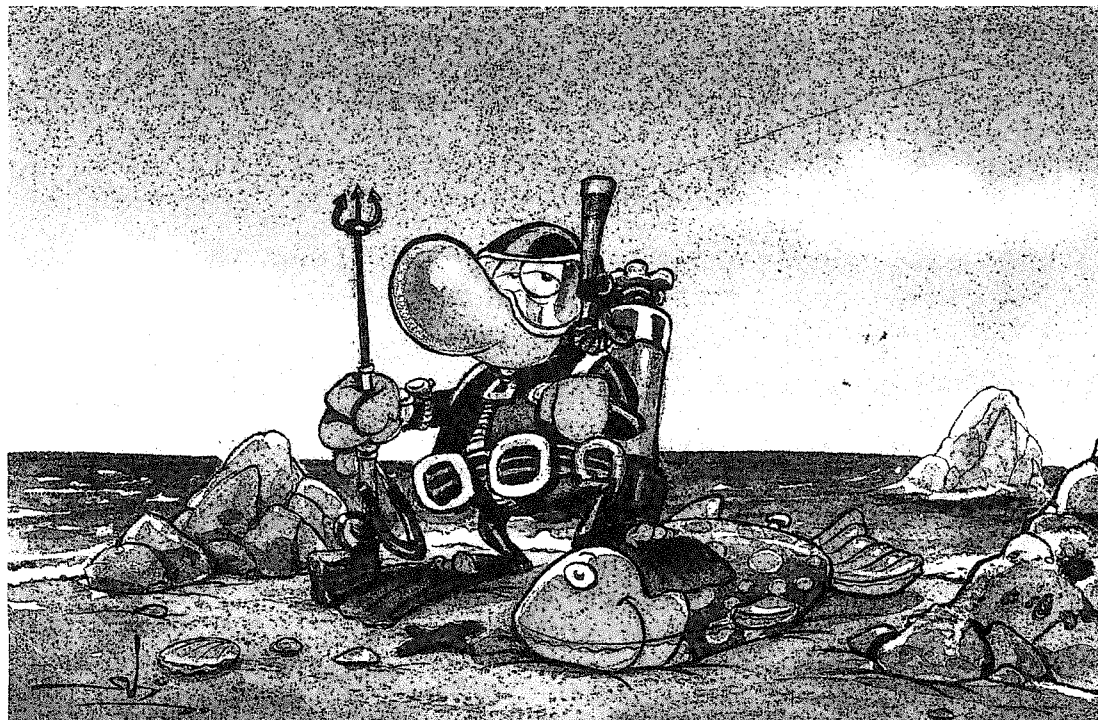
***Val! Val!*, riepen Nederlandse walvisvaarders 300 jaar geleden**

Allemaal kreten van doorgewinterde walvisjagers als ze een walvis 'spotten'. Zo'n kreet slaakte Dries van Weenen van de Duikwacht Zeeland ook bijna toen hij vlak bij de kust van Schouwen-Duiveland vijf potvissen zag. Terwijl de wilde wolf van Zeeland de show steelt kan het zijn dat zich aan onze kust een dreigend drama gaat voltrekken. Dries van Weenen is een enthousiaste sponsor en deelnemer van onze duikexpeditie naar de mammoet in de Noordzee. Hij heeft als amateur-onderwaterarcheoloog en regiocoördinator Zeeland van de Landelijke Werkgroep Archeologie Onder Water al heel wat duikavonturen beleefd maar wat hij zondagmiddag 3 december 2000 om 16:15 uur meemaakte sloeg alles. Vijf potvissen in de Noordzee is nu eenmaal een unicum. De walvissen van tussen de 10 en 13 meter lengte dreigden op de kust van Walcheren te stranden. Gedurende een uur wist Dries met zijn Duikwacht-boot de beesten telkens weer van de kust weg te krijgen. De situatie werd voor de potvissen kritisch omdat soms de waterdiepte niet meer was dan vier meter. Nadat Dries met de kustwacht gebeld had werd hem rond 17:15 uur beloofd dat er hulp zou komen. Maar die hulp bestond uit het in het donker uitvaren van de reddingsboot. Toen waren de potvissen net als de Zeeuwse wolf al weer verdwenen. Gisteren 4 december 2000 heeft de kustwacht met een helikopter een vergeefse verkenning gemaakt. Merkwaardiger wijs zijn de vijf potvissen spoorloos. Dat is merkwaardig in het druk bevaren water van de Noordzee. Eigenlijk zijn de vijf potvissen op dit moment ook een groot gevaar voor de scheepvaart.

Omdat de dieren in het ondiepe water van de Noordzee niet diep kunnen duiken naar hun favoriete voedsel inktvissen zijn ze waarschijnlijk ernstig verzwakt. Biologen vermoeden dan ook dat de potvissen nauwelijks een kans maken via het Kanaal naar dieper water te ontsnappen. Volgens hen zullen de potvissen, die niet alleen ernstig verzwakt moeten zijn maar ook gestresst, toch ergens stranden. Is het niet in Zeeland dan wel op de Vlaamse of Engelse kust. Marine-biologen van het RIKZ in Middelburg denken dat de potvissen waarschijnlijk in de Westerschelde zullen stranden. De dieren, waarschijnlijk mannetjes die uit het noordelijk gedeelte van de Atlantische Oceaan komen, hebben op hun migratieroute een verkeerde 'afslag' genomen. Normaal gesproken zwemmen ze rond de noordpunt van Schotland maar deze potvissen hebben abusievelijk de

afslag Noordzee genomen. Potvissen zijn echte diepzeeduikers die wel naar 1000 meter diepte duiken om grote inktvissen te vangen. In de Noordzee kunnen ze eenvoudig weg niet aan voedsel komen. Tot nu toe hebben volgens Dries van Weenen de overheidsinstanties opmerkelijk lauw gereageerd op zijn waarneming van de vijf potvissen. En dat terwijl de dieren best wel eens weer zouden kunnen stranden en in elk geval een gevaar vormen voor de scheepvaart.

Oplossing cryptogram

1- Niemeyer	2- Izermans
3- Sandkuyl	4- Menu
5- Van Zwol	6- Van Acker
7- Stam	8- Van Roeyen
9- Van Britsom	10- De Koning
11- Hopmans	12- Coenen
13- Boonman	14- Bruyeman
15- Kouzer	16- Zaman
17- Van Deyk	18- Bertram
19- Ploegstra	20- Dillis

En de oplossing is:

*AL HOE DT NU LEEST IS EEN BUDDY MET
DERSTAND VAN NAMEN.*

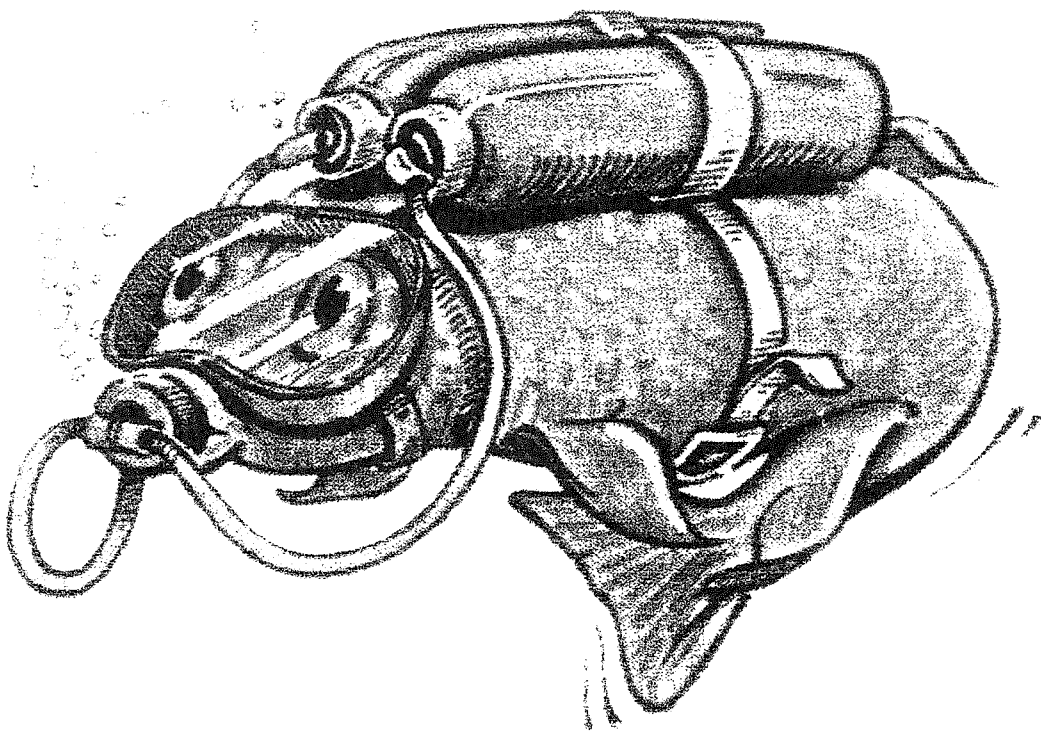
De winnaar is LILIAN DE BOOIJ.

Van harte gefeliciteerd met je prijs, een prachtige duikkalender. Veel plezier ermee!

You've never dived before? Just do it!

Have you dived before? Do it again!

You want to dive again? Do it more!

Feel Free,

Dive Bermuda Divers.

De morning after afwas.

Een waar gebeurd verhaal.

De dag nadien

Het was op een zondagochtend om een uur of tien. De plaats van het gebeuren was zelfs met een vergrootglas op de kaart niet terug te vinden. Kruispolderhaven, vroeger een echte haven, vandaag is daar niets meer van over. Het enige uit die tijd wat er nog staat zijn een paar huisjes en twee silo's. Bij die silo's speelt het volgende waar gebeurde verhaal zich af.

Ik had trouwens die bewuste ochtend maar een paar uur geslapen en zo ook diegene die voor mij al aanwezig waren in de feestzaal naast de silo's namelijk Inneke, Lilian, Herman en Werner. Vandoor het raam kon ik zien dat ze, met hun neus in een kom koffie, op iets zaten te wachten dat nooit zou komen of zat men te wachten op iets dat al lang voorbij was? Het was duidelijk men zat met een ei.

Toen ik de feestzaal binnen trad en mijn ogen de kost gaf zag ik een ravage die niet te omschrijven viel, toch was dit niets in vergelijking met hetgeen ik aantrof in de keuken. De afwasbak vertelde mij meer dan ik had kunnen dromen. De restanten van het feestmenu stonden in een wansmakelijke chaotische toestand op het aanrecht.

Onder het motto "vele handen maken licht werk" uit de tijd van de oude Belgen, stak ook ik mijn handen in het kokende water.

Het voorgerecht

Heel duidelijk kon je zien dat het voorgerecht bestond uit verschillende soorten koude vis, tomaten, asperges en andere niet meer te identificeren etenswaren. Hier en daar zag je nog sporen van witte en rode wijn, het jaartal moet ik je schuldig blijven want er zat te weinig op om goed te kunnen proeven.

Nadat we de voorgerecht bordjes netjes kennis hadden laten maken met het afwaswater, wat een onwaarschijnlijk raar kleurtje had gekregen, was het de beurt aan de borden van het hoofdgerecht.

Het hoofdgerecht

Hierop zag je dat velen geproefd hadden van de heerlijke paella met rivierkreeftjes, de zalig klaargemaakte vis geflankeerd door koude patatjes op grootmoeders wijze en de Italiaanse ravioli die naar mijn gevoel niet Italiaans genoeg was.

Na het hoofdgerecht durfde ik mijn handen niet meer in het afwaswater te steken, het leek wel tot leven te komen? En wat betreft de kleur, daar kan ik beter nu niet op ingaan of je hebt straks absoluut geen eetlust meer.

Het nagerecht

Na het hoofdgerecht komt natuurlijk het nagerecht, op deze borden zat iets onnatuurlijks wat niet meer te herkennen viel, het moet iets geweest zijn dat verschrikkelijk plakte wat toen ik per ongeluk mijn hand over de licht bruine brei liet gaan voelde dit aan alsof je met je schoenen in iets had getrapt.

Toen de afwas bijna af was

Uiteindelijk was het bijna twaalf uur toen de verse koffiegneur zich baas maakte over de feestzaal. Dit was het moment dat mijn geheugen terug opgang trachtte te komen.

Ik stelde mij de vraag of ik er wel goed aan gedaan had om lid te worden van de Bermuda Divers? Ik heb tot nu toe nog geen duik genomen, maar afgewassen!

De avond voordien

De avond voordien is tot op de dag van vandaag een vrij onzuiver gegeven in mijn korte duikleven, ik weet nog dat we rond 20.00hr ontvangen werden door twee liefvallige hostesses, die verdacht veel op de alpenzuses leken en steeds er wat te doen was, waren de twee Alpenzuses erbij.

Zo lieten ze ons spijkers slaan, ringen over flessen gooien, spaghetti eten zonder handen, borden op betonijzeren staven laten draaien en nog veel meer van zulke gekkigheid alsof we die avond niets beter te doen hadden.

Voor mij was dit het moment om nog beter kennis te leren maken met de tedere, zwoele prachtig gevormde en goedruikende witte wijn. Mijn omhelzing met deze godendrank werd abrupt onderbroken door de BAF.

De B.A.F.

Dit schijnt een beweging te zijn die verdacht veel op een sekte lijkt, nochtans is dit een afkorting van Bermuda Award Foundation. Deze splintergroep heeft er zich op toegelegd ieder jaar enkele duikers te belonen met een fel begeerd Award.

Zo werden er verschillende Awards uitgereikt waaronder een voor de meest vergeetachtige, de meest technische, de meest handigste, de meest kouwelijkste en de meest afwezige duiker van het jaar. U begrijpt het wel dat ik uit respect voor de "winnaars" hun namen niet publiceer dit omdat ik hen niet nog meer gezichtsverlies wil laten leiden. Wat ik wel kan zeggen is dat ook de duiker van het jaar bekend gemaakt werd, namelijk Johnny Hooft hij is de duiker van het jaar 2000 geworden.

Het begin van het einde

Na deze uitreikingen mochten de DJ's hun ding doen en dat deden ze ook, tot maar liefst een stuk in de ochtend.

De meest opzweepende en verslavende deuntjes werden ons te horen gelegd en met succes.

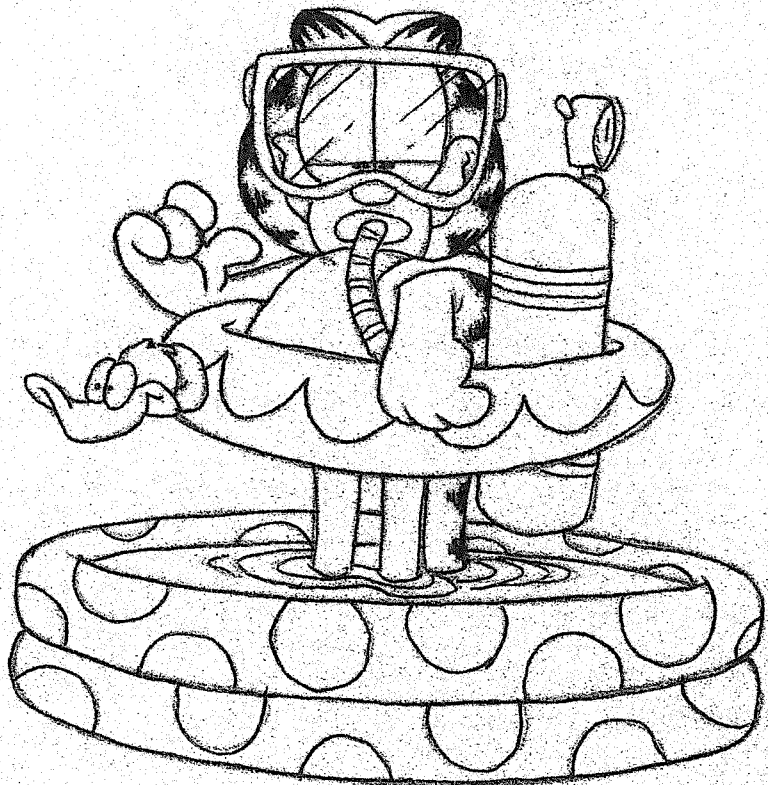
De dansvloer werd onder andere door mijzelf druk bezocht om een welgemeend danspasje te zetten.

Tot een uurtje of vijf hebben de doorzetters het volgehouden maar toen was de kous echt af.

Zelf was ik ook nog (lichamelijk) aanwezig. Ja, ik had toen geen keus, hoe kon ik anders een artikel schrijven over dit jaarlijks periodiek verschijnsel, om diegene die niet aanwezig waren omwille van welke reden dan ook te kunnen zeggen dat ze ongelijk hadden, het feest was echt wel zijn fl.45,- waard.

Als laatste wil ik iedereen die aan het feest heeft meegewerkt van harte bedanken voor hetgeen dat zij gedaan hebben, maar vooral voor hetgeen zij niet gedaan hebben?

Groetjes Marc.

R. VAN WESEMAEL b.v. Chemicaliën
Zoutestraat 109, 4561 TB HULST - Postbus 247, 4560 AE HULST
Tel. 0114-314853
fax 0114-319555

LAST VAN VREEMDE BEESTJES IN DE TUIN

ONVERWOESTBAAR ONKRUID

OF ANDERE PLAGEN ?

KOM DAN LANGS VOOR EEN PRIMA EN GEDEGEN ADVIES

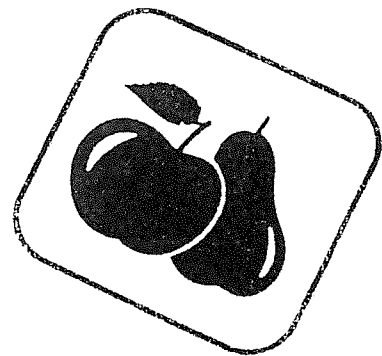
GEWASBESCHERMING HUIS EN TUIN

BESTRIJDINGSMIDDELEN

MESTSTOFFEN

POTGROND

SPUITEN EN ADEMBESCHERMING

OOK KUNNEN WIJ VOOR U VERZORGEN KEURING VAN BRANDBLUSSERS

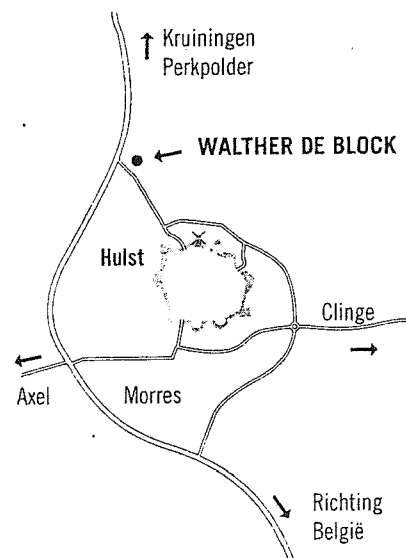
NIEUW HET KEUREN VAN DE DUIKFLESSEN .

En vergeet niet :

THE WORST DAY DIVING IS STILL BETTER THAN THE BEST DAY WORKING !

*Bij ons kunt u dagelijks "buitengewoon",
genieten van een grenzeloos assortiment
kampeer- en buitensportartikelen.*

*De buitensport- en tentenspeciaalzaak van
Zuidwest Nederland en Vlaanderen.*

Open maandag t/m donderdag van 10 tot 18 uur
vrijdag van 10 tot 20 uur
zaterdag van 10 tot 17 uur
zondag van 13 tot 18 uur

VOF Walther De Block
Oude Zoutdijk 2 - 4
4561 HP Hulst
Tel. 31 (0) (114) 31 20 58

Installatiebedrijf

VAN BUNDER & VAN DAMME

Europaplein 18 - 4561 KT Hulst
Postbus 19 - 4560 AA Hulst
Tel. 0114-315144 Fax 0114-315188

Centrale verwarming

Gas- en Waterinstallaties

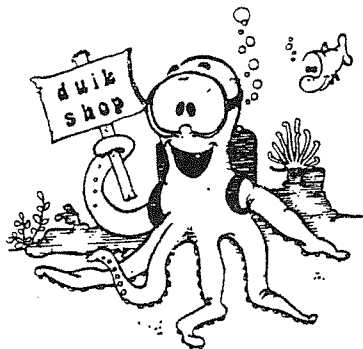
Lood- en zinkwerk

Dakbedekking

Service en onderhoud

DUIKSHOP
„OKTOPUSSY”

Frans en Rachèl Meijaard

Wilhelminastraat 43, WEMELDINGE

Telefoon/Fax 0113-622260
vanuit België: 0031113-622260

Het beste adres voor:

Scubapro
Spiro Techniek
Mares
Suunto
Sea & Sea
Uwatec
Ikelite

FLESVULLINGEN - FLESKEURINGEN
AUTOMATENSERVICE
VAKKUNDIGE ADVIEZEN

(Wij zijn de gehele week geopend,
behalve woensdag.)

Café de Schelde

HET GEZELLIGSTE CAFÉ VOOR
„APRÈS-PLONGEE”

Diverse Belgische bieren

GEVRAAGD:

**MATERIAAL VOOR CLUBBLAD DE BUDDY. MAG VAN ALLES
WEZEN, MITS IEDEREEN HET MAG LEZEN! RECEPTEN,
GEDACHTENKRONKELS, VAKANTIEPERIKELLEN,
WETENSWAARDIGHEDEN, TEKENINGEN, ONTWERP VOOR EEN
ONDERWATERLUCHTKASTEEL, SUGGESTIES VOOR DE REDACTIE,
BEDANKJES ENZ. ENZ.**

**JE KUNT HET ZO GEK NIET BEDENKEN, WAT JE DE REDACTIE WILT
SCHENKEN!**

**DOEI.
DE BUDDYREPORTERS.**

Duikschool Hulst

Frits Coenen
N.O.B. instr. nr. 1933

Sportlaan 16
4561 KZ Hulst
0114 - 314245
06 - 55758727

Het duikseizoen komt er zo langzaam aan weer aan. Zorg dat je er tijdig op hebt voorbereid. (service-beurt automatisch / trimjack / fleskeuring)

Bijzondere aanbiedingen (zolang de voorraad strekt)

- Scubapro MK 20 R 380 ademautomaat voor de beursprijs!
- Suunto Luchtgeïntegreerde duikcomputer met kompas
- Scubapro Master adjustabel Trimjack; Oerdegelijk!

Vanaf maart is het buitenvulstation operationeel!!!

Net op de beurs gepresenteerd, nu in de duikshop te koop; Gevaarlijke dieren.

De introductie-prijs is tijdelijk: f 62,50. (Een zeer helder en leerzaam boek).

Neemeens een kijkje in onze boekenhoek. Alle boeken van het blad

Duiken zijn op voorraad evenals veel specialty's!

Maken de voeten je het leven zuur
Duik dan even naar een goeie pedicuur

Medische voetverzorging bij u aan huis

BIANCA PAUWELS

De Stropersstraat 40

9190 Stekene

Tel. 03-7706394

WIJ WENSEN DUIKCLUB "BERMUDA DIVERS" NOG VELE JAREN DUIKPLEZIER!!

RESTAURANT

LUNCHROOM

MALPERTUUS

HËT ADRES VOOR UW MOSSELFEEST!!

OOK EEN ZEER UITGEBREIDE KAART MET O.A. DIVERSE
VIS EN VLEES GERECHTEN.

TEVENS VOOR UW KOPJE KOFFIE MET EEN VERSE WAFEL OF PANNEKOEK

TOT ZIENS!

GENTSESTRAAT 1, HULST

TAXI C. DE SMET V.O.F.

BOSSESTRAAT 82, VOGELWAARDE

TEL. 0114 - 67 20 75

FAX. 0114 - 67 14 87

- ziekenfondsvervoer
- particulier vervoer
- groepsvervoer t/m 8 personen
- rolstoelvervoer

SAILREPAIR (BOOT EN SURFZEILEN)

CARLOS DE SMET

TEL. 0114 - 67 20 75

SERVICE en KWALITEIT

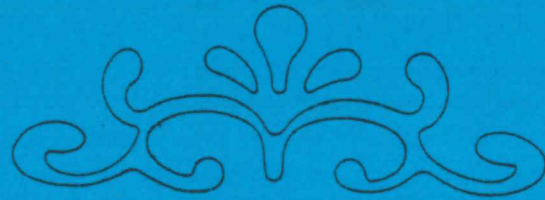
Specialisten in de duiksport

Havenstraat 34a
6171 EE Stein
Tel. 046 4 333 894
Fax. 046 4 33 63 90

www.aegir.nl

Openingstijden

MAANDAG	gesloten
DINSDAG	10.00 TOT 18.00
WOENSDAG	10.00 TOT 18.00
DONDERDAG	10.00 TOT 21.00
VRIJDAG	10.00 TOT 18.00
ZATERDAG	10.00 TOT 17.00

Bar - Rest.

DE DRIEHOEK

feesten

b.b.q's

Party's

gourmetten

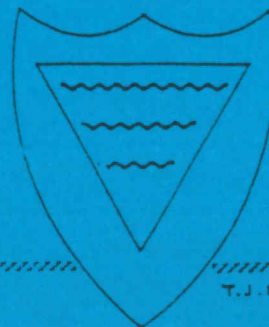
koude buffetten

warme hapjes

div. bieren

kreekzoom 2

0114-311214

T.J.M.B.